

Sławomir Dudek

Grzegorz Konat

KONDYCJA GOSPODARSTW DOMOWYCH

III kwartał 2023

BADANIA KONIUNKTURY GOSPODARCZEJ INSTYTUTU ROZWOJU GOSPODARCZEGO SGH**Rada Programowa:**

Elżbieta Adamowicz (przewodnicząca), Joanna Klimkowska (sekretarz), Marek Rocki, Marco Malgarini, Gernot Nerb, Ataman Ozyildirim, István János Tóth

Komitety Redakcyjny i adres Redakcji:

Konrad Walczyk (redaktor naczelny)

Sławomir Dudek

Grzegorz Konat

Agnieszka Danelczyk

ul. Madalińskiego 6/8, 02-513 Warszawa

www.sgh.waw.pl/irg

Wydawnictwo:

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

al. Niepodległości 162, 02-554 Warszawa

Wersja elektroniczna czasopisma jest wersją pierwotną

Publikacja została zrecenzowana zgodnie z wytycznymi MNiSW

©Copyright by Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Warszawa 2023

Wszelkie prawa zastrzeżone. All rights reserved.

ISSN 2392-3768

Nr rej. PR 18393

Informacje zawarte w niniejszym czasopiśmie oparte są na wynikach ankietowego badania kondycji ekonomicznej gospodarstw domowych, przeprowadzonego przez IRG SGH po raz 124. W badaniu uczestniczyło 1000 gospodarstw domowych. Metoda badawcza koniunktury opisana jest na stronie: <https://www.sgh.waw.pl/kae/metody-badawcze-kwestionariusze-ankiet>.

SPIS TREŚCI

I.	OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA	4
II.	WYNIKI SZCZEGÓŁOWE	7
1.	WSKAŹNIK KONIUNKTURY	7
2.	ZBIORCZE ZESTAWIENIE SALD	8
3.	SALDA I ICH SKŁADOWE	9
1)	Zmiana sytuacji finansowej gospodarstw domowych - diagnoza	9
2)	Zmiana sytuacji finansowej gospodarstw domowych - prognoza	10
3)	Ogólna sytuacja ekonomiczna Polski - diagnoza	11
4)	Ogólna sytuacja ekonomiczna Polski - prognoza	12
5)	Koszty utrzymania - diagnoza	13
6)	Zmiana cen - prognoza	14
7)	Bezrobocie w kraju - prognoza	15
8)	Zakupy dóbr trwałego użytku - diagnoza	16
9)	Zakupy dóbr trwałego użytku - prognoza	17
10)	Oszczędności - diagnoza	18
11)	Oszczędności - prognoza.....	19
12)	Obecna kondycja finansowa gospodarstw domowych	20
13)	Stopa oszczędności	21
14)	Zakup samochodu - prognoza.....	22
15)	Zakup domu lub mieszkania - prognoza	23
16)	Remont domu lub mieszkania - prognoza.....	24
III.	STRUKTURA PRÓBY WG CECH RESPONDENTÓW	25
IV.	SUMMARY	26

I. OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA

1. W trzecim kwartale 2023 r., podobnie jak w dwóch poprzednich, wartość wskaźnika IRGKGD wzrosła, tym razem do poziomu -17,9 pkt, czyli o 7,0 pkt wyższego od wartości z poprzedniego kwartału i aż o 20,4 pkt wyższego niż przed rokiem. Jest to też najwyższa wartość tego salda od dwóch lat (w III kwartale 2021 r. IRGKGD ukształtował się na poziomie -16,6 pkt). Wpisuje się ona przy tym w trwającą od początku 2023 r. tendencję poprawy nastrojów gospodarstw domowych, zwłaszcza w porównaniu z drugim półroczem 2022 r. – w pierwszych trzech kwartałach roku 2023 wskaźnik IRGKGD wzrósł łącznie aż o 25,6 pkt. Co więcej, w III kwartale 2023 r., podobnie jak w dwóch poprzednich, zwiększeniu uległy wartości wszystkich czterech składowych wskaźnika. W chwili obecnej gospodarstwa domowe nie przewidują więc już pogorszenia się koniunktury gospodarczej, a odwrócenie pesymistycznego trendu z 2022 r. można uznać za względnie trwałe (średnia wartość salda dla pierwszych trzech kwartałów 2023 r. jest o 12,2 pkt wyższa od średniej dla całego roku 2022: -24,7 pkt wobec -36,9 pkt).

2. W III kwartale 2023 r. poprawiły się również przewidywania gospodarstw domowych co do perspektyw polskiej gospodarki w kolejnych miesiącach. Wartość salda wzrosła w ujęciu kw/kw o 7,7 pkt, do poziomu -22,9 pkt, czyli aż o 29,9 pkt wyższego niż rok wcześniej i najwyższego od III kwartału 2021 r. (wówczas -22,4 pkt). Co więcej, po raz pierwszy od kilku kwartałów saldo to osiągnęło wartość powyżej długookresowej średniej wynoszącej -24,1 pkt. Struktura udzielanych przez respondentów odpowiedzi nadal wskazuje jednak na to, że mamy do czynienia nie tyle ze wzrostem optymizmu, co ze zmniejszeniem pesymizmu: w bieżącym okresie, w stosunku do poprzedniego kwartału, o 5,4 p.p. (z 25% do 19,6%) zmalał odsetek respondentów przewidujących, że sytuacja gospodarcza kraju „pogorszy się bardzo”, a o 5,9 p.p. wzrósł udział w próbie ankietowanych, którzy uważają, że sytuacja ta pozostanie bez zmian (z 21,9% do 27,9%).

Podobnie jak w kilku poprzednich kwartałach, także w III kwartale 2023 r. spadek pesymizmu gospodarstw domowych w kwestii perspektyw polskiej gospodarki w najbliższych miesiącach jest bez wątplenia związany z tym, w jaki sposób ankietowani oceniają ogólną bieżącą sytuację gospodarczą Polski. W omawianym okresie wartość odpowiedniego salda odpowiedzi wzrosła o 9,1 pkt w ujęciu kw/kw, do poziomu -35,9 pkt, a więc aż o 18,1 pkt wyższego niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Jest to zatem wartość najwyższa od dwóch lat (w III kwartale 2021 r. wyniosła -29,8 pkt), druga najwyższa od badania z lipca 2020 r. (wówczas -29,4 pkt) i powyżej średniej dla tego salda z obejmujących okres pandemii COVID-19 lat 2020-2022 (-39,8 pkt). Z drugiej jednak strony, wciąż jest to wartość o 7,9 pkt niższa od długookresowej średniej, wynoszącej -27,9 pkt.

3. W III kwartale 2023 r. dalszej poprawie uległa również ocena bieżącej sytuacji finansowej gospodarstw domowych. Wartość salda zwiększyła się w stosunku do okresu poprzedniego o 5,3 pkt, do -23,1 pkt, czyli poziomu aż o 13,6 pkt wyższego niż przed rokiem i najwyższego od dwóch lat (w III kw. 2021 r. wyniósł on -13,4 pkt). Co więcej, również po raz pierwszy od dwóch lat wartość tego salda przekroczyła poziom długookresowej średniej wynoszącej -23,4 pkt. Ta poprawa nastrojów w ocenie bieżącej sytuacji bez wątplenia pozostaje w ścisłym związku z większym optymizmem gospodarstw domowych w kwestii perspektyw ich przyszłej kondycji finansowej. W objętym badaniem okresie wartość salda w ujęciu kw/kw wzrosła o 6,0 pkt, do -12,6 pkt, a więc poziomu aż o 22,2 pkt wyższego niż w analogicznym kwartale 2022 r. i najwyższego od III kwartału 2021 r. (wówczas -4,9 pkt). Co więcej, wartość ta jest istotnie (o 6,9 pkt) wyższa od długookresowej średniej dla tego salda, wynoszącej -19,5 pkt.

4. Obserwowanej w całym 2023 r. poprawie nastrojów gospodarstw domowych w ocenie ich własnej sytuacji finansowej konsekwentnie towarzyszy wzrost optymizmu w kwestii ogólnej sytuacji makroekonomicznej kraju. Podczas gdy w drugim półroczu 2022 r. oczekiwania gospodarstw domowych w kwestii ewentualnego wzrostu bezrobocia uległy gwałtownemu pogorszeniu (w III i IV kw. wartość salda odpowiedzi wzrosła łącznie aż o 20,6 pkt), trzeci kwartał 2023 r. był trzecim z rzędu,

w którym pesymizm respondentów w ocenie perspektyw krajowego rynku pracy istotnie się zmniejszył. W objętym badaniem okresie wartość salda odpowiedzi spadła w ujęciu kw/kw aż o 10,4 pkt, do poziomu 20,8 pkt, czyli o 17,7 pkt niższego niż rok wcześniej, o 30,6 pkt niższego niż w IV kwartale 2022 r. i najniższego od I kwartału 2020 r. (wówczas: 15,7 pkt). Stoi za tym spadek o 11,5 p.p. (z 53% do 41,6%) udziału w próbie respondentów, którzy uważają, że w najbliższych miesiącach bezrobocie wzrośnie („znacznie” lub „nieznacznie”).

5. Także wartość salda odpowiedzi na pytanie o bieżące koszty utrzymania gospodarstw domowych doświadczyła w III kwartale 2023 r. istotnej zmiany. Osiągając poziom 48,7 pkt, była aż o 10 pkt niższa niż w poprzednim objętym badaniem okresie, o 14,9 pkt niższa niż przed rokiem i najniższa od dwóch lat (w III kwartale 2021 r. – 43,9 pkt). Ta korekta wartości salda, do jakiej doszło w III kwartale 2023 r., wydaje się współgrać z danymi makroekonomicznymi – w miesiącu, w którym przeprowadzono badanie (lipiec 2023 r.), wartość miesięcznego wskaźnika wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych GUS wzrosła względem analogicznego miesiąca poprzedniego roku o 10,8%, co oznacza najniższą dynamikę wzrostu cen w tym ujęciu od I kwartału 2022 r. (wówczas: 9,4%). Wspomniana wartość salda wciąż jednak jest przeszło dwukrotnie wyższa od jego długookresowej średniej, wynoszącej 21 pkt.

Trzeci kwartał 2023 r. był też jednocześnie trzecim kolejnym, w którym istotnemu spadkowi uległa wartość salda odpowiedzi na pytanie o oczekiwania inflacyjne gospodarstw domowych. Wyniosła ona 26,7 pkt, była więc o 6,7 pkt mniejsza niż w poprzednim okresie i aż o 36,3 pkt niższa niż w analogicznym kwartale poprzedniego roku. To zatem także najniższa wartość tego salda od II kwartału 2018 r. (wówczas: 24,8 pkt) i druga najniższa od III kwartału 2016 r. (wtedy 25,1 pkt). Oznacza to, że faktem stała się istotna poprawa nastrojów gospodarstw domowych w zakresie ich oczekiwań inflacyjnych w roku 2023, przejawiająca się m.in. w tym, że bieżąca wartość salda odpowiedzi jest aż o 25,1 pkt niższa od długookresowej średniej, i to mimo że inflacja w objętym badaniem okresie wciąż pozostaje na poziomie dwucyfrowym.

6. Poprawa nastrojów gospodarstw domowych w zakresie ich oczekiwań inflacyjnych, do jakiej doszło w III kwartale 2023 r., znalazła również odzwierciedlenie w ocenie warunków kształtujących decyzje respondentów w kwestii zakupu dóbr trwałych. W objętym badaniem okresie wartość salda odpowiedzi ukształtowała się na poziomie -18,3 pkt, wyższym o 9,9 pkt wobec poprzedniego kwartału i o 8,6 pkt względem analogicznego okresu roku 2022. Nadal jednak jest to wartość aż o 10,3 pkt niższa od długookresowej średniej dla tego salda (-8,0 pkt), a jej wzrost wynikał raczej ze spadku pesymizmu (odsetek respondentów uważających, że obecnie nie jest odpowiedni czas na takie zakupy zmniejszył się względem poprzedniego okresu o 7,4 p.p., do 31,2%) niż wzrostu optymizmu (udział w próbie ankietowanych twierdzących, że obecnie jest właściwy czas na zakupy dóbr trwałych wzrósł w III kwartale 2023 r., w ujęciu kw/kw, jedynie o 2,6 p.p., do 12,9%). Jeśli chodzi natomiast o przewidywane zakupy dóbr trwałych, to w bieżącym kwartale pozostały ona na zasadniczo niezmiennym poziomie: wartość salda wzrosła jedynie o 0,5 pkt, do poziomu 14,1 pkt, a więc o 1,2 pkt niższego niż rok wcześniej.

7. Również zainteresowanie gospodarstw domowych nabyciem w najbliższym roku samochodu nie uległo w III kwartale 2023 r. istotnej zmianie. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o prawdopodobieństwo takiego zakupu wzrosła względem poprzedniego okresu jedynie o 1,5 pkt, do -68 pkt, czyli poziomu o 3,2 pkt wyższego niż w III kwartale 2022 r. Tylko nieznaczny wzrost optymizmu respondentów w tym względzie jest najpewniej związany z trwałą tendencją zwyżkową cen na rynku samochodów. Dla przykładu, w miesiącu objętym badaniem (lipiec 2023 r.) Barometr AAA Auto odnotował wzrost mediany cen samochodu używanego w Polsce w ujęciu m/m z 30 do 31,2 tys. zł, czyli o 4%.

8. Jeśli chodzi o zainteresowanie gospodarstw domowych zakupem lub budową domu bądź mieszkania, to w III kwartale 2023 r. wartość salda odpowiedzi na pytanie dotyczące takiego zainteresowania zmniejszyła się o 1,2 pkt względem poprzedniego kwartału, do poziomu -69,5 pkt (o 0,9 pkt wyższego w porównaniu z III kwartale 2022 r.). Można przypuszczać, że stabilizacja wartości na poziomie zbliżonym do -70 pkt (okres bieżący jest piątym kwartałem z rzędu, gdy oscyluje ona wokół tej liczby), oznacza w istocie utrzymanie się pesymizmu gospodarstw domowych (dla porównania, średnia wartość salda dla lat 2019-2021 wyniosła -61,6 pkt.). Sytuacja ta jest, jak się wydaje, ściśle związana z dynamiką cen na rynku nieruchomości; jak wynika z danych portalu *rynekpierwotny.pl*, w połowie roku 2023 ceny mieszkań w największych miastach i aglomeracjach Polski nadal gwałtownie rosły (przyrosty te, między grudniem 2022 r. a lipcem 2023 r., wahały się od ok. 4% w Aglomeracji Katowickiej i Poznaniu do aż ok. 12% w Krakowie i 13% w Trójmieście).

Nieznacznego spadku (o 1,9 pkt w ujęciu kw/kw, do poziomu -36,9 pkt) doświadczyła w III kwartale 2023 r. także wartość salda odpowiedzi na pytanie o prognozowane wydatki remontowe gospodarstw domowych. Po dwóch kwartałach poprawy nastrojów w tym względzie, w bieżącym okresie nastąpiło zatem nieznaczne wyhamowanie wzrostu optymizmu gospodarstw domowych. Można przypuszczać, że wynika to z faktu, iż opisana powyżej utrzymująca się bardzo silna tendencja zwykłowa cen na rynku nieruchomości jest czynnikiem oddziałującym na gospodarstwa domowe silniej niż wyhamowanie dynamiki cen materiałów budowlanych (według danych Grupy PSB Handel, w lipcu 2023 r. wzrosły one średnio o 2,3% w ujęciu r/r, podczas gdy w poprzednim objętym badaniem kondycji gospodarstw domowych miesiącu, kwietniu 2023 r., wciąż było to jeszcze 8%, a w styczniu 2023 r. wzrost ten, w stosunku do stycznia 2022 r., wynosił aż 17%).

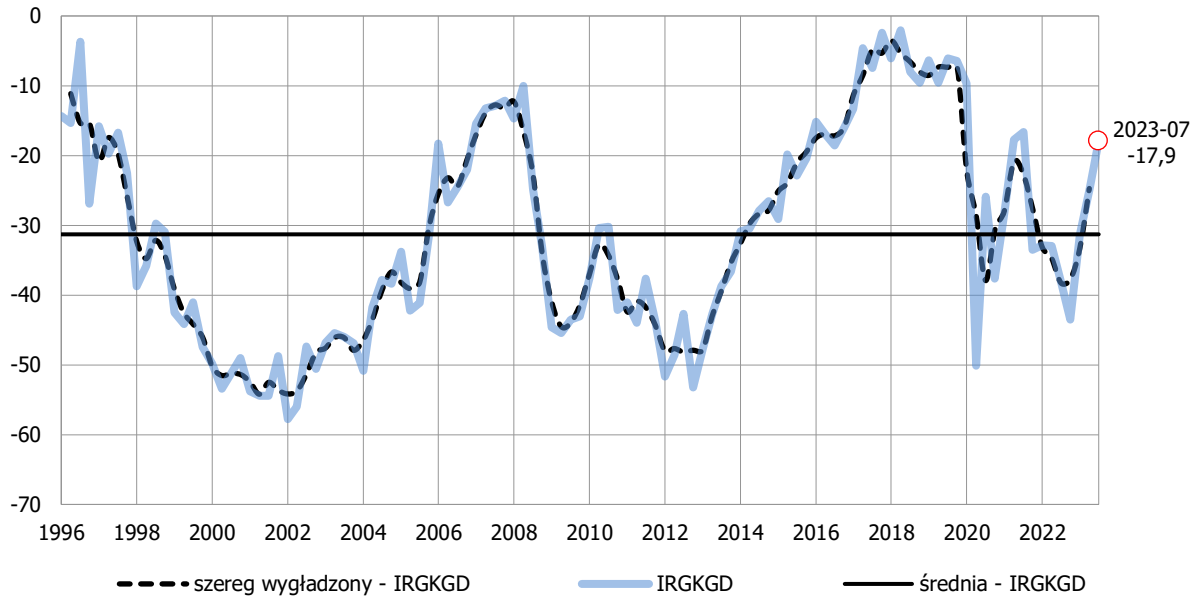
9. Wartość salda dotyczącego zbilansowania bieżących dochodów i wydatków gospodarstw domowych doświadczyła w objętym badaniem okresie zauważalnego wzrostu, do poziomu 20,4 pkt, a więc o 3,9 pkt wyższego niż w II kwartale 2023 r. i o 5,3 pkt wyższego niż rok wcześniej. Oznacza to więc nie tylko największą zmianę wartości tego salda w ujęciu kw/kw od II kwartału 2022 r. (wówczas wzrosła o 8,5 pkt, do poziomu 14,8 pkt), ale też jego najwyższy poziom od III kwartału 2021 r. (wtedy 21,3 pkt). Zmiana ta była spowodowana wzrostem o 3,7 p.p. wobec poprzedniego okresu (z 51,1% do 54,7%) odsetka respondentów, którzy deklarują, że „nieco” lub „sporo” oszczędzają, a także analogicznym (o 3,8 p.p., z 18,3% do 14,5%) spadkiem udziału w próbie ankietowanych, którzy stwierdzili, że „przejadają oszczędności” bądź „popadają w długi”.

10. Podobny wzrost optymizmu odnotowano w III kwartale 2023 r. w opiniach gospodarstw domowych na temat warunków kształtujących ich zdolność do oszczędzania. Wartość salda w badaniu z lipca 2023 r. wzrosła w ujęciu kw/kw o 4,9 pkt, do poziomu -21,8 pkt, a zatem o 9,4 pkt wyższego niż rok wcześniej i najwyższego od dwóch lat (w III kwartale 2021 r. wynosiła -19,6 pkt). Wzrost wartości tego salda wynikał przede wszystkim ze spadku o 4,6 p.p. udziału w próbie respondentów, którzy uważają, że objęty badaniem okres to „bardzo niekorzystny czas”, aby oszczędzać (z 27,4% do 22,8%). Powyższe pozostaje w zgodzie ze zmianą w sposobie postrzegania przez respondentów perspektyw oszczędzania w ciągu najbliższych 12 miesięcy. Wartość salda odpowiedzi wzrosła wobec poprzedniego okresu o 3,7 pkt, do poziomu -15,4 pkt, aż o 11,6 pkt wyższego niż przed rokiem i najwyższego od III kwartału 2021 r. (wówczas -12,6 pkt).

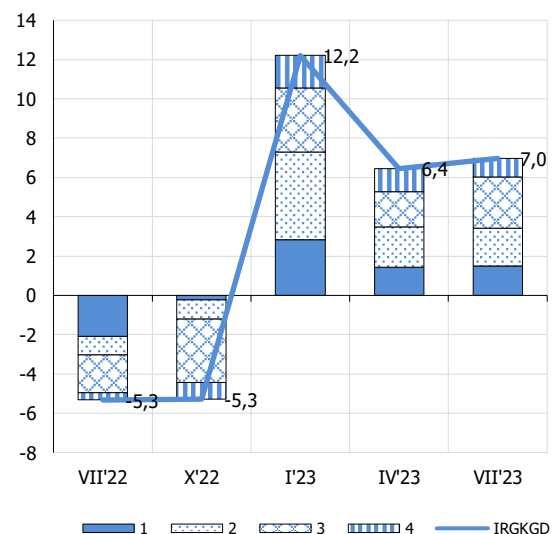
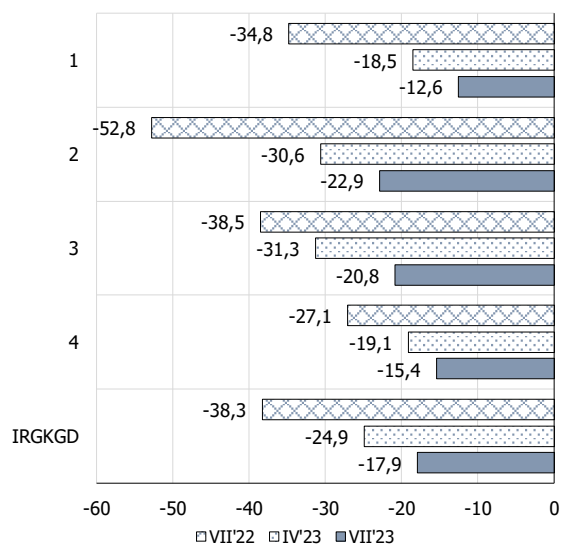
11. W III kwartale 2023 r. zmianie nie uległa natomiast deklarowana stopa oszczędności gospodarstw domowych, kształtując się, podobnie jak w poprzednim objętym badaniem okresie, na poziomie 15,1% (niewielki spadek, o 0,7 p.p., wobec analogicznego okresu roku 2022). W ten sposób drugi kwartał z rzędu utrzymała się ona powyżej progu 15%, co w dotychczasowej historii tego salda (od IV kwartału 2013 r.) miało miejsce tylko 10 razy (włączając w to bieżący okres) i co może sygnalizować trwały powrót do wysokich poziomów z połowy 2022 r. (w III kwartale 2022 r. saldo to osiągnęło poziom 15,8%, najwyższy w historii badania).

II. WYNIKI SZCZEGÓŁOWE

1. WSKAŹNIK KONIUNKTURY

Salda składowe	Okres badania					
	IV'22	VII'22	X'22	I'23	IV'23	VII'23
1. Zmiana sytuacji finansowej - prognoza	-26,5	-34,8	-35,7	-24,3	-18,5	-12,6
2. Ogólna sytuacja ekonomiczna Polski - prognoza	-48,9	-52,8	-56,6	-38,8	-30,6	-22,9
3. Bezrobocie w kraju - prognoza	30,9	38,5	51,5	38,4	31,3	20,8
4. Oszczędności - prognoza	-25,5	-27,1	-30,4	-23,9	-19,1	-15,4
wskaźnik IRGKGD	-33,0	-38,3	-43,6	-31,3	-24,9	-17,9

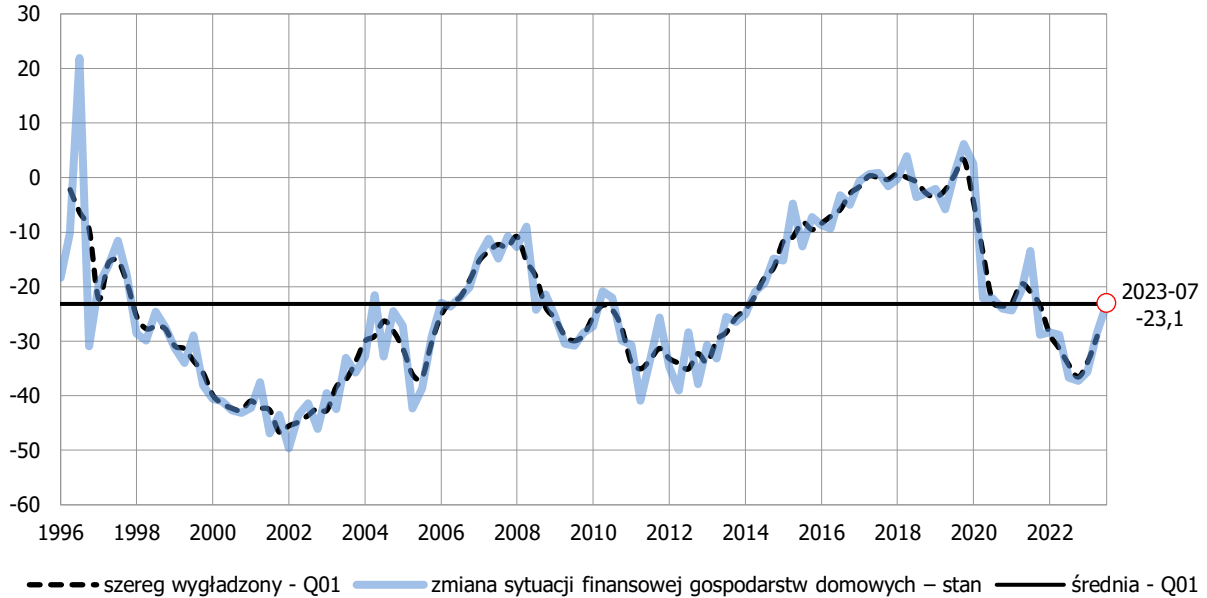
2. ZBIORCZE ZESTAWIENIE SALD

Wyszczególnienie	j.m.	Zmienna	VII'22	IV'23	VII'23	zmiana kw/kw	zmiana r/r
WSKAŹNIK KONDYCJI GOSPODARSTW DOMOWYCH IRG SGH	saldo [pp.]	IRGKGD	-38,3	-24,9	-17,9	7,0	20,4
1. Zmiana sytuacji finansowej gospodarstw domowych – diagnoza	saldo [pp.]	KGD.FS.S	-36,7	-28,5	-23,1	5,3	13,6
2. Zmiana sytuacji finansowej gospodarstw domowych – prognoza	saldo [pp.]	KGD.FS.F	-34,8	-18,5	-12,6	6,0	22,2
3. Ogólna sytuacja ekonomiczna Polski – diagnoza	saldo [pp.]	KGD.GES.S	-53,9	-44,9	-35,9	9,1	18,1
4. Ogólna sytuacja ekonomiczna Polski – prognoza	saldo [pp.]	KGD.GES.F	-52,8	-30,6	-22,9	7,7	29,9
5. Koszty utrzymania – diagnoza	saldo [pp.]	KGD.PRA.S	63,6	58,7	48,7	-10,0	-14,9
6. Zmiany cen – prognoza	saldo [pp.]	KGD.PRA.F	62,9	33,3	26,7	-6,7	-36,3
7. Bezrobocie w kraju – prognoza (odwrócona skala)	saldo [pp.]	KGD.UNEMP.F	38,5	31,3	20,8	10,4	17,7
8. Zakupy dóbr trwałego użytku – diagnoza	saldo [pp.]	KGD.MP.S	-26,8	-28,2	-18,3	9,9	8,6
9. Zakupy dóbr trwałego użytku – prognoza	saldo [pp.]	KGD.MP.F	15,3	13,7	14,1	0,5	-1,2
10. Oszczędności – diagnoza	saldo [pp.]	KGD.SAV.S	-31,2	-26,7	-21,8	4,9	9,4
11. Oszczędności – prognoza	saldo [pp.]	KGD.SAV.F	-27,1	-19,1	-15,4	3,7	11,6
12. Obecna kondycja finansowa gospodarstw domowych	saldo [pp.]	KGD.FIN.S	15,1	16,4	20,4	3,9	5,3
13. Stopa oszczędności	%	KGD.SAVRATE.S	15,8	15,1	15,1	0,0	-0,7
14. Zakup samochodu - prognoza	saldo [pp.]	KGD.CAR.F	-71,3	-69,5	-68,0	1,5	3,2
15. Zakup domu lub mieszkania - prognoza	saldo [pp.]	KGD.HOUSEBUY.F	-70,4	-68,3	-69,5	-1,2	0,9
16. Remont domu lub mieszkania - prognoza	saldo [pp.]	KGD.HOUSEEXP.F	-38,7	-35,0	-36,9	-1,9	1,8

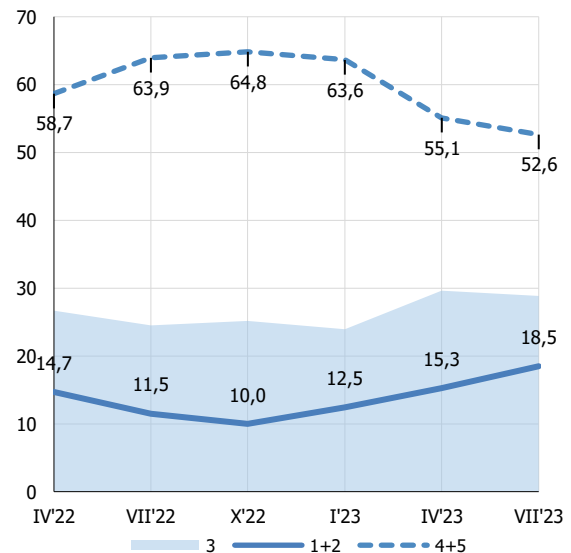
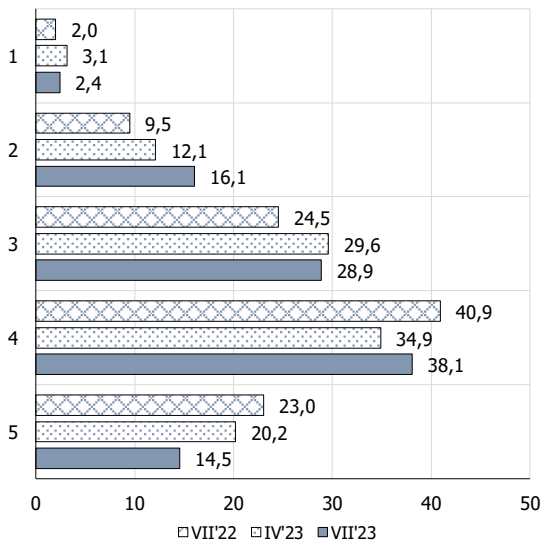
3. SALDA I ICH SKŁADOWE

ZMIANA SYTUACJI FINANSOWEJ GOSPODARSTW DOMOWYCH – DIAGNOZA

Jak oceniają Państwo obecną sytuację finansową swego gospodarstwa domowego w porównaniu z sytuacją sprzed 12 miesięcy?

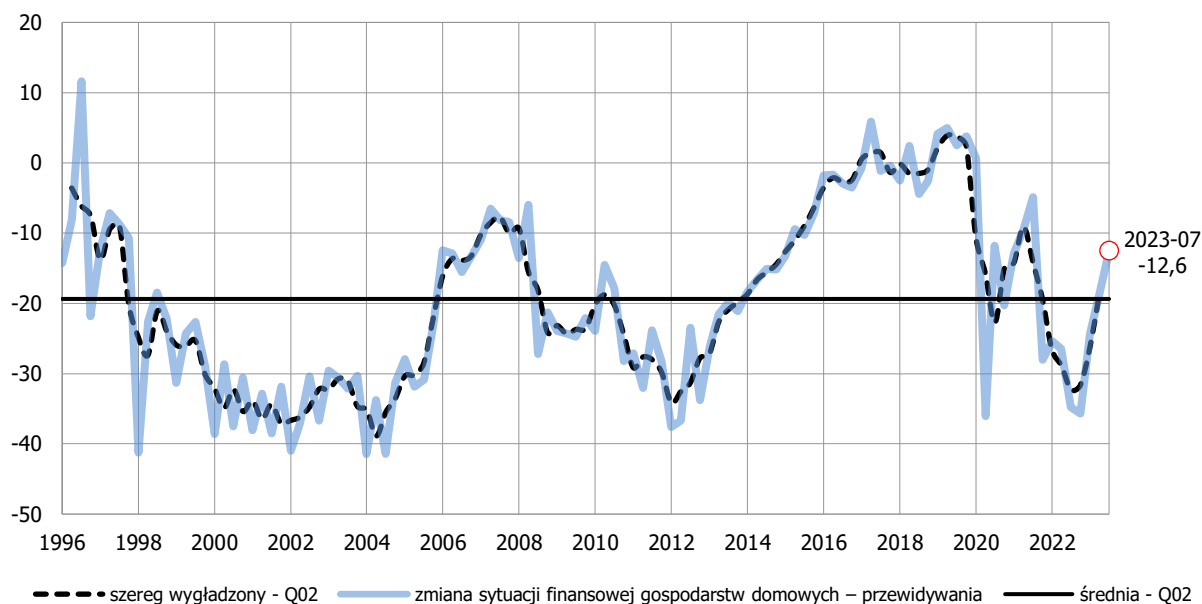

Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	IV'22	VII'22	X'22	I'23	IV'23	VII'23
1. poprawiła się bardzo	2,3	2,0	1,5	1,7	3,1	2,4
2. poprawiła się trochę	12,4	9,5	8,5	10,7	12,1	16,1
3. bez zmian	26,7	24,5	25,2	23,9	29,6	28,9
4. pogorszyła się trochę	42,6	40,9	43,5	41,7	34,9	38,1
5. pogorszyła się bardzo	16,1	23,0	21,3	21,9	20,2	14,5
saldo	-28,9	-36,7	-37,3	-35,7	-28,5	-23,1

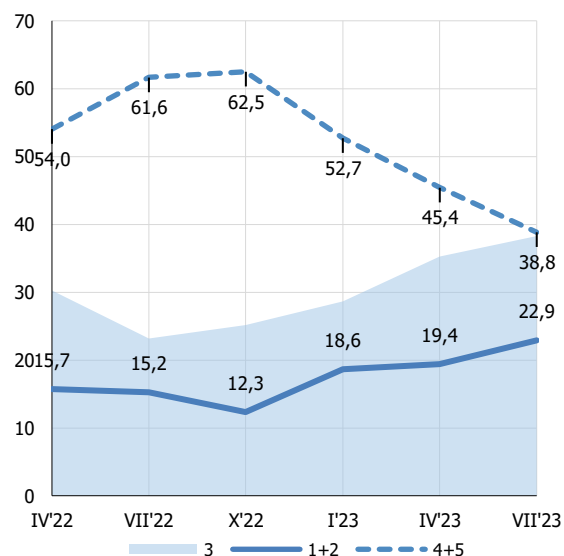
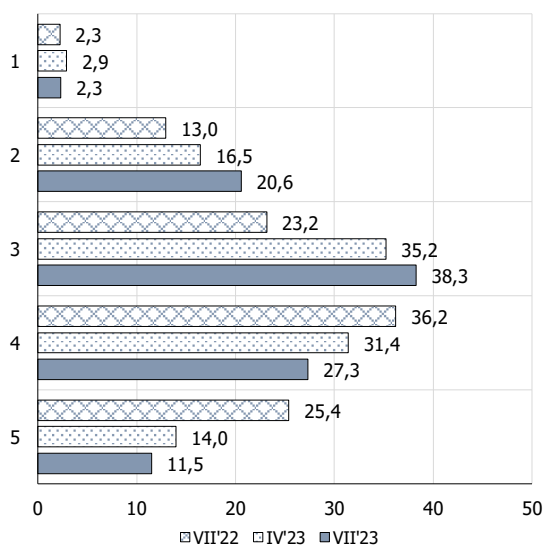

ZMIANA SYTUACJI FINANSOWEJ GOSPODARSTW DOMOWYCH – PROGNOZA

Jak – przypuszczalnie – zmieni się sytuacja finansowa Państwa gospodarstwa domowego w ciągu następnych 12 miesięcy?

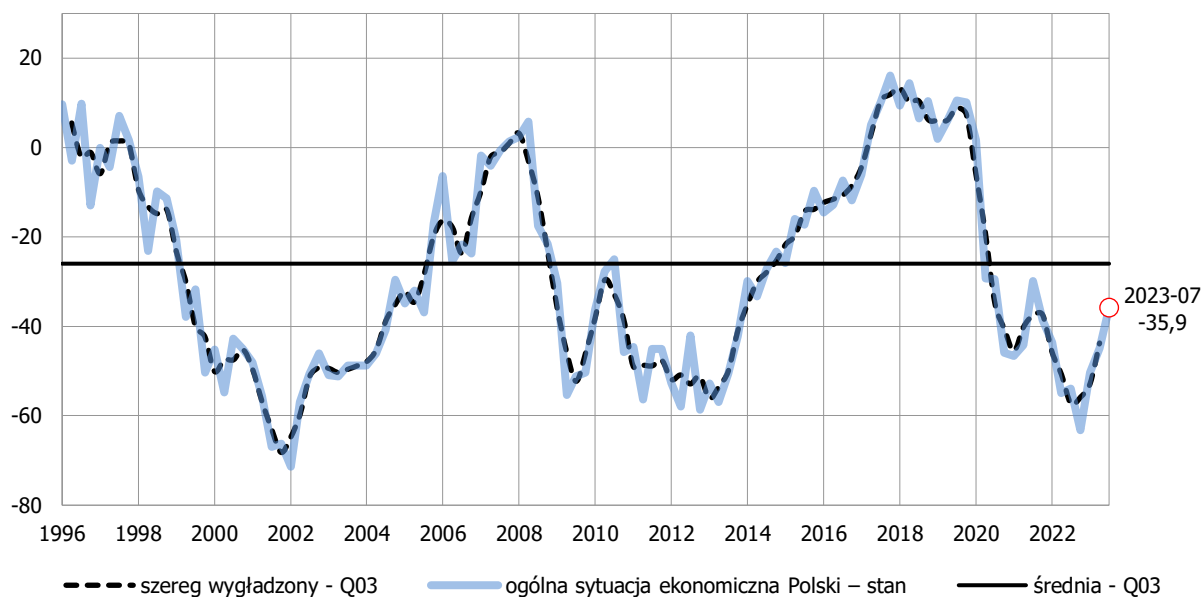

Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	IV'22	VII'22	X'22	I'23	IV'23	VII'23
1. poprawi się bardzo	2,4	2,3	2,7	2,5	2,9	2,3
2. poprawi się trochę	13,3	13,0	9,6	16,2	16,5	20,6
3. bez zmian	30,2	23,2	25,2	28,7	35,2	38,3
4. pogorszy się trochę	37,0	36,2	38,6	35,7	31,4	27,3
5. pogorszy się bardzo	17,0	25,4	23,9	17,0	14,0	11,5
saldo	-26,5	-34,8	-35,7	-24,3	-18,5	-12,6

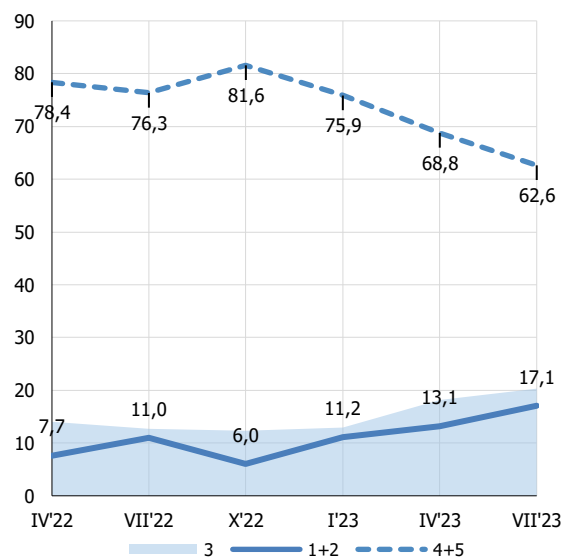
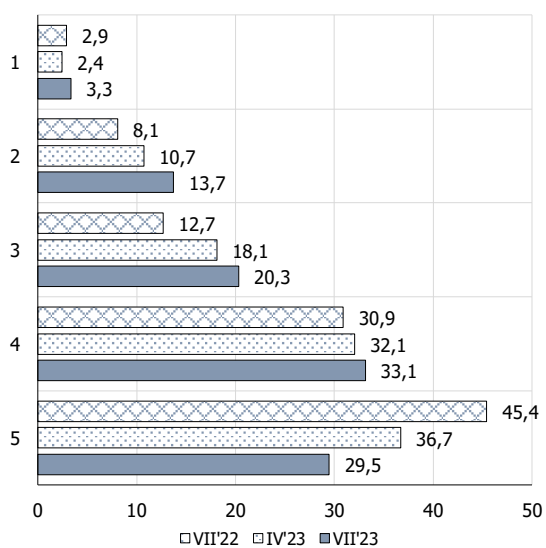

OGÓLNA SYTUACJA EKONOMICZNA POLSKI – DIAGNOZA

Jak zmieniła się, Państwa zdaniem, ogólna sytuacja ekonomiczna Polski w ostatnich 12 miesiącach?

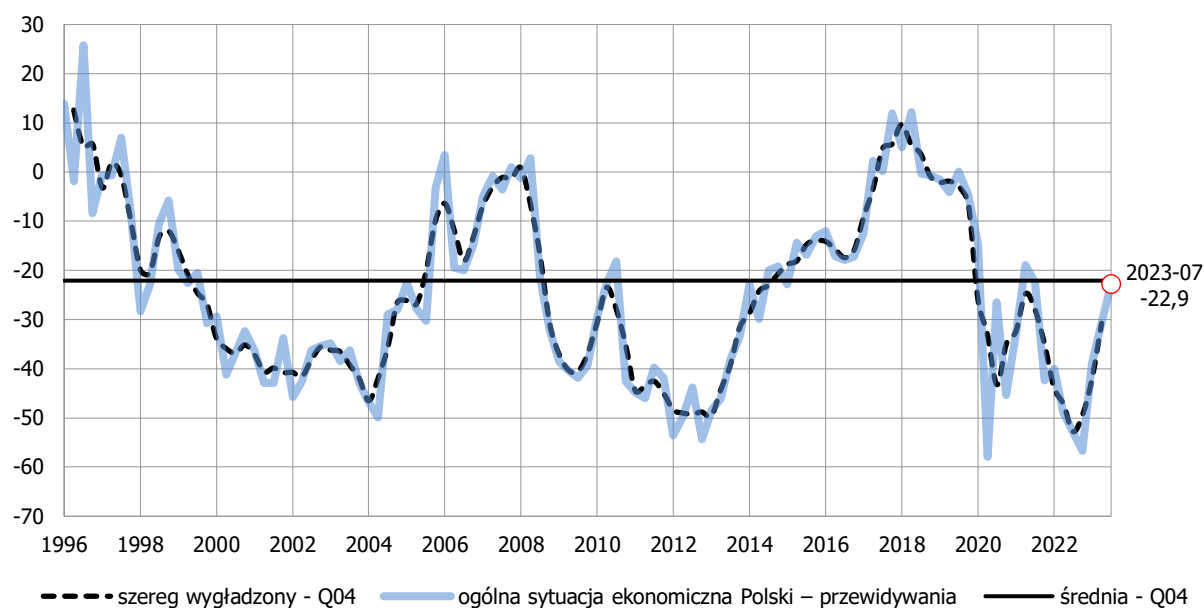

Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	IV'22	VII'22	X'22	I'23	IV'23	VII'23
1. poprawiła się bardzo	1,6	2,9	1,7	2,8	2,4	3,3
2. poprawiła się trochę	6,0	8,1	4,3	8,4	10,7	13,7
3. bez zmian	14,0	12,7	12,4	13,0	18,1	20,3
4. pogorszyła się trochę	37,8	30,9	29,0	37,0	32,1	33,1
5. pogorszyła się bardzo	40,6	45,4	52,6	38,8	36,7	29,5
saldo	-54,8	-53,9	-63,2	-50,4	-44,9	-35,9

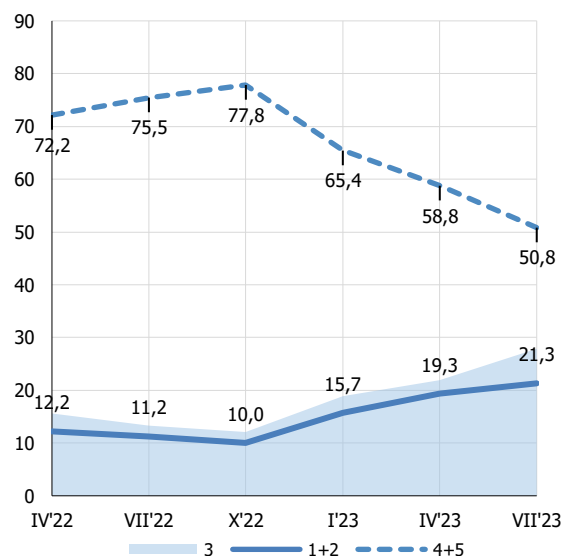
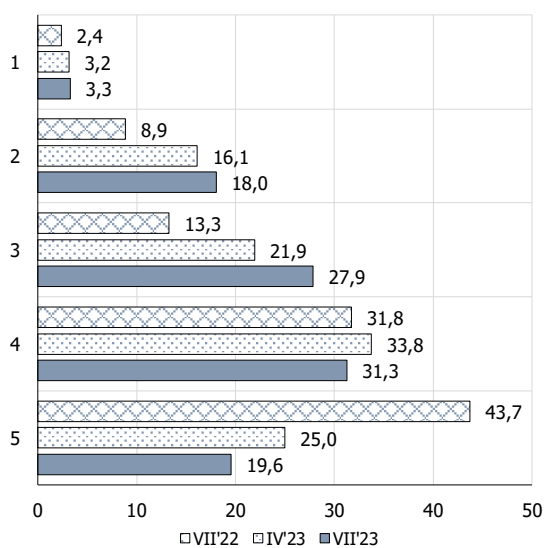

OGÓLNA SYTUACJA EKONOMICZNA POLSKI – PROGNOZA

Jak, Państwa zdaniem, zmieni się ogólna sytuacja ekonomiczna Polski w ciągu następnych 12 miesięcy?

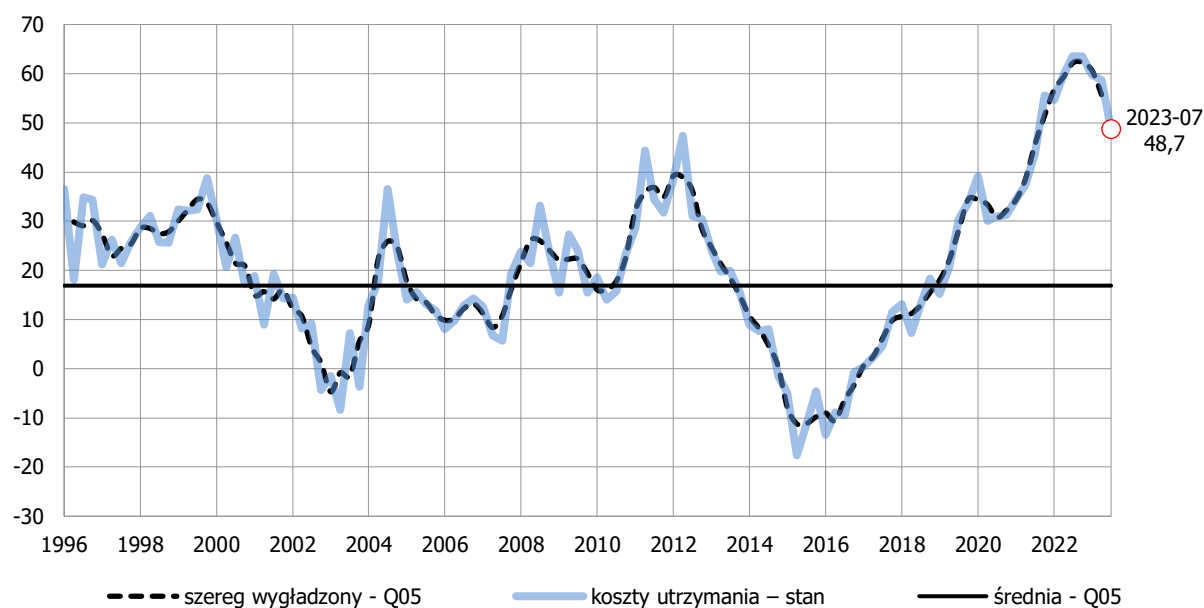

Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	IV'22	VII'22	X'22	I'23	IV'23	VII'23
1. poprawi się bardzo	1,5	2,4	1,6	2,6	3,2	3,3
2. poprawi się trochę	10,8	8,9	8,4	13,1	16,1	18,0
3. bez zmian	15,6	13,3	12,1	18,9	21,9	27,9
4. pogorszy się trochę	32,7	31,8	30,8	34,9	33,8	31,3
5. pogorszy się bardzo	39,5	43,7	47,0	30,5	25,0	19,6
saldo	-48,9	-52,8	-56,6	-38,8	-30,6	-22,9

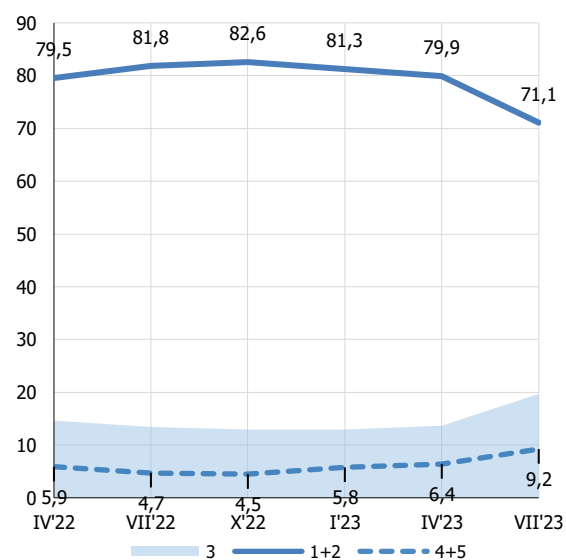
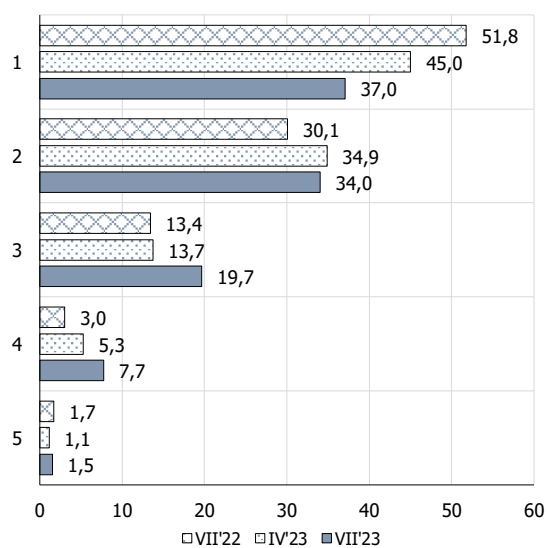

KOSZTY UTRZYMANIA – DIAGNOZA

Czy w porównaniu z sytuacją sprzed 12 miesięcy koszty utrzymania w skali kraju są, Państwam zdaniem, teraz ...?

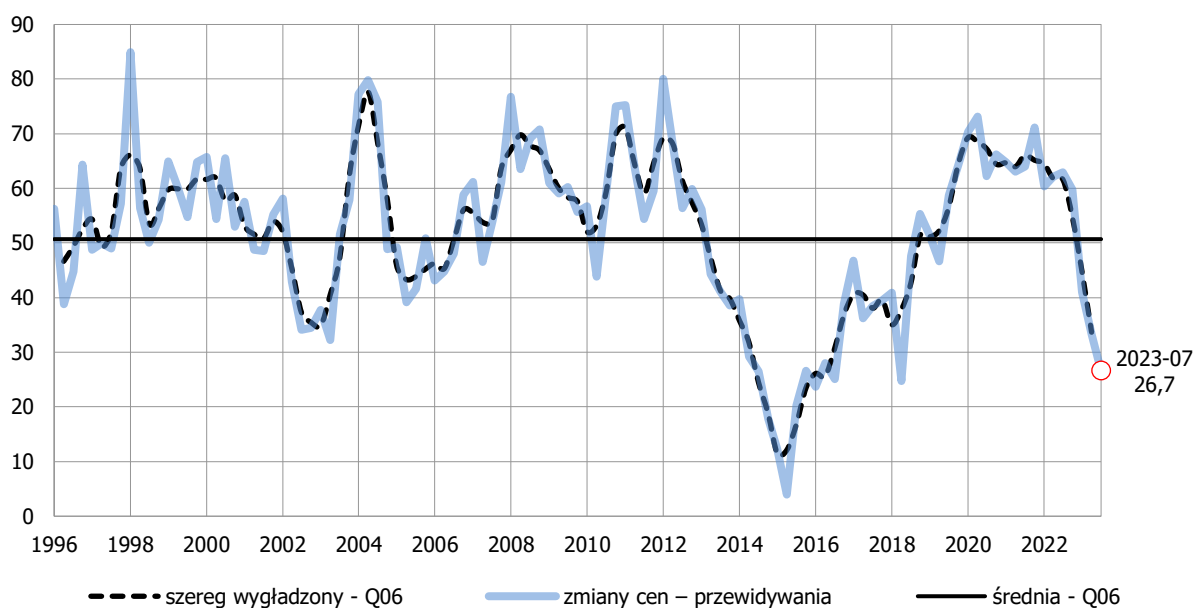

Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	IV'22	VII'22	X'22	I'23	IV'23	VII'23
1. wyraźnie dużo wyższe	47,1	51,8	50,5	45,1	45,0	37,0
2. znacznie wyższe	32,5	30,1	32,1	36,2	34,9	34,0
3. nieco wyższe	14,6	13,4	12,9	13,0	13,7	19,7
4. takie same	4,5	3,0	2,9	4,8	5,3	7,7
5. niższe	1,4	1,7	1,6	1,0	1,1	1,5
saldo	59,6	63,6	63,5	59,8	58,7	48,7

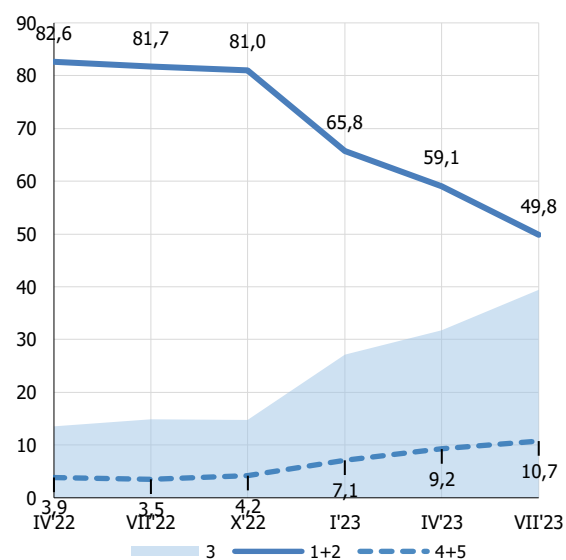
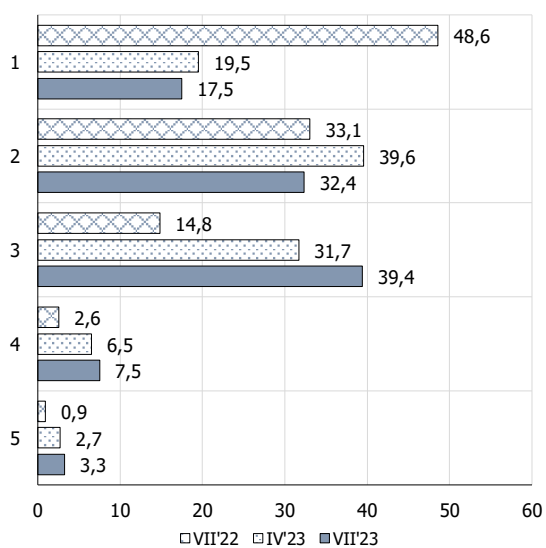

ZMIANA CEN – PROGNOZA

Porównując z tym, co dzieje się teraz, czy Państwo sądzą, że w ciągu najbliższych 12 miesięcy w skali kraju ...?

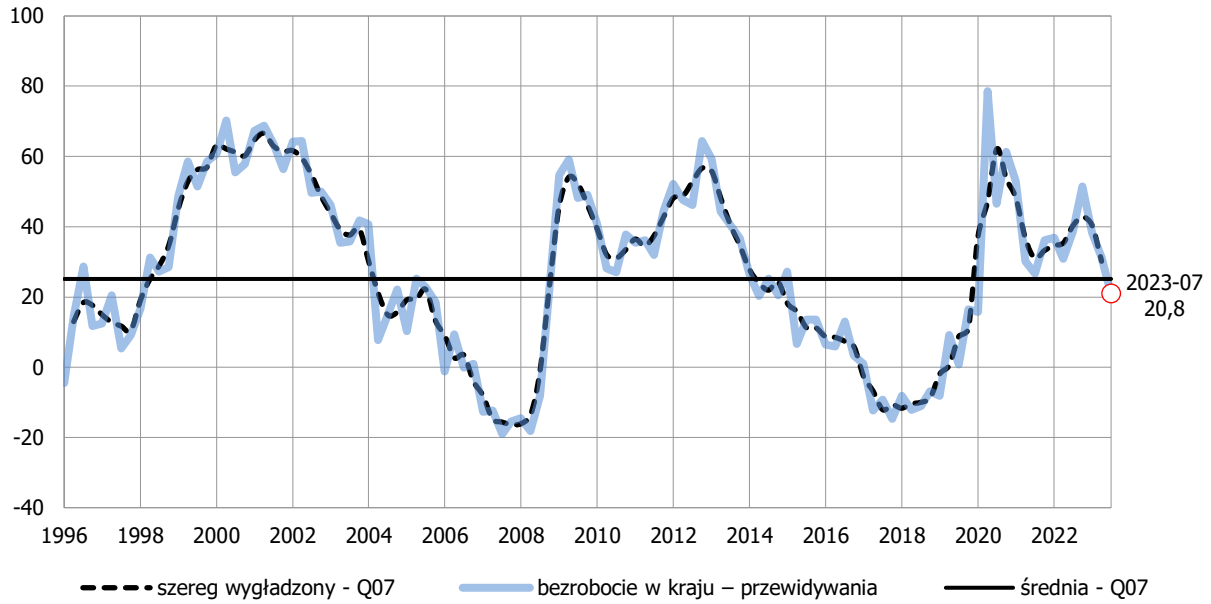

Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	IV'22	VII'22	X'22	I'23	IV'23	VII'23
1. wzrost cen będzie szybszy	46,3	48,6	43,8	26,4	19,5	17,5
2. ceny wzrastać będą tak samo	36,3	33,1	37,3	39,4	39,6	32,4
3. ceny wzrastać będą wolniej	13,5	14,8	14,8	27,1	31,7	39,4
4. ceny będą mniej więcej takie same	2,9	2,6	3,0	4,2	6,5	7,5
5. ceny nieco zmaleją	0,9	0,9	1,2	2,9	2,7	3,3
saldo	62,1	62,9	59,7	41,1	33,3	26,7

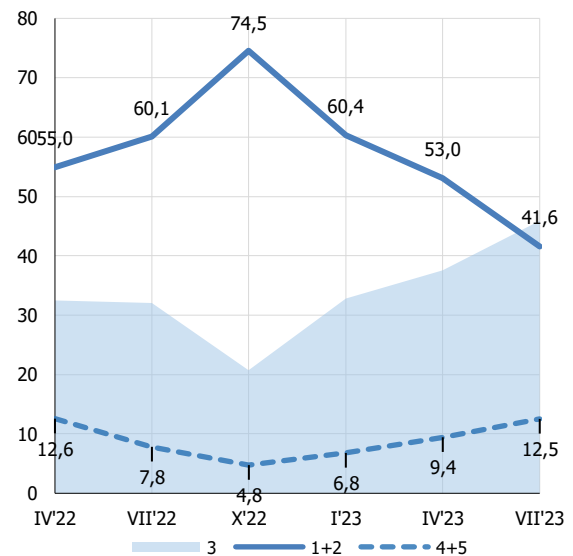
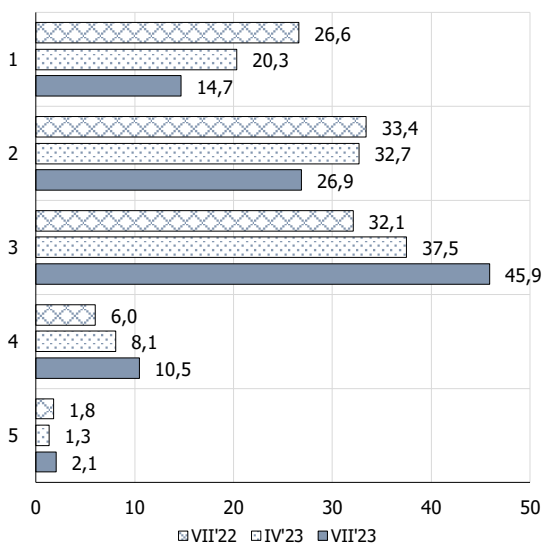

BEZROBOCIE W KRAJU – PROGNOZA

Jak zmieni się, zdaniem Państwa, bezrobocie w kraju w ciągu następnych 12 miesięcy?

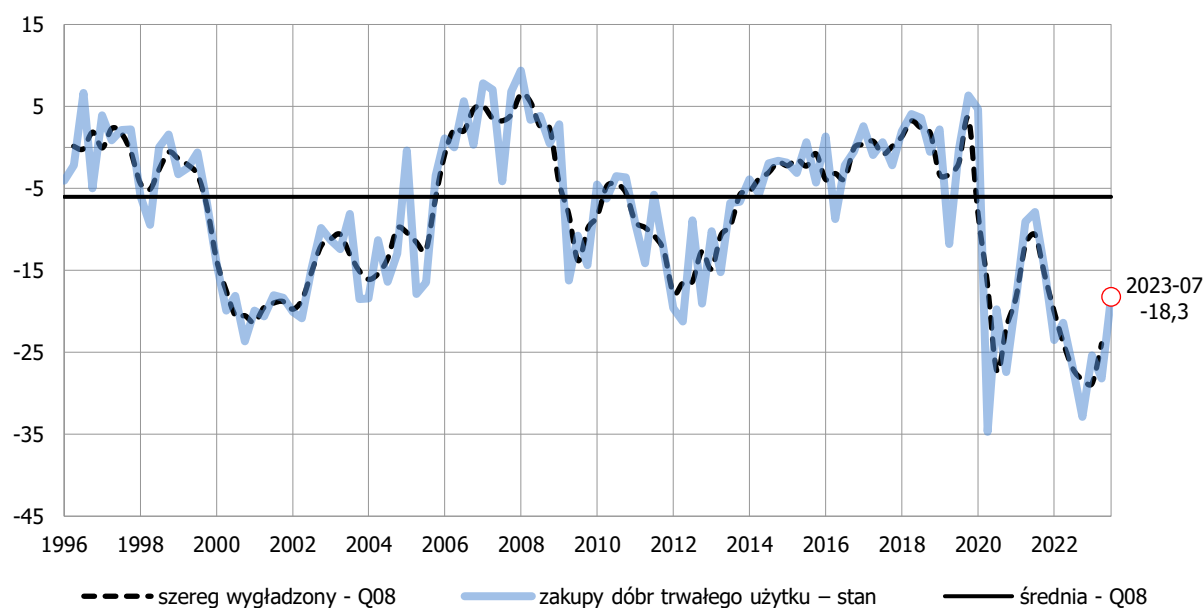

Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	IV'22	VII'22	X'22	I'23	IV'23	VII'23
1. znacznie wzrośnie	22,5	26,6	34,5	24,8	20,3	14,7
2. nieznacznie wzrośnie	32,5	33,4	40,0	35,6	32,7	26,9
3. pozostanie takie samo	32,5	32,1	20,7	32,8	37,5	45,9
4. nieznacznie zmaleje	9,5	6,0	3,4	5,2	8,1	10,5
5. znacznie zmaleje	3,1	1,8	1,4	1,6	1,3	2,1
saldo	30,9	38,5	51,5	38,4	31,3	20,8

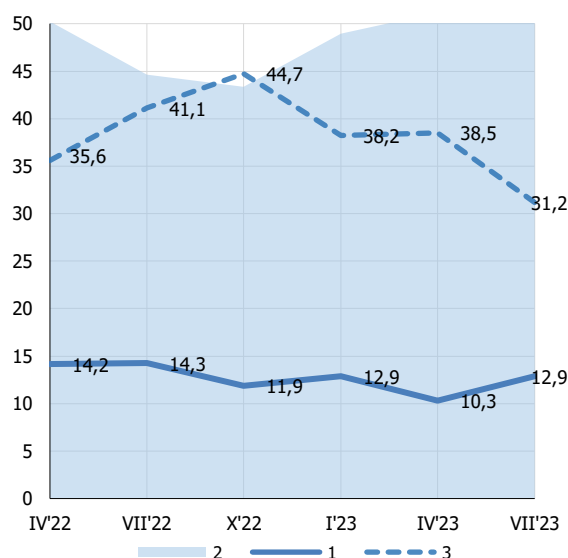
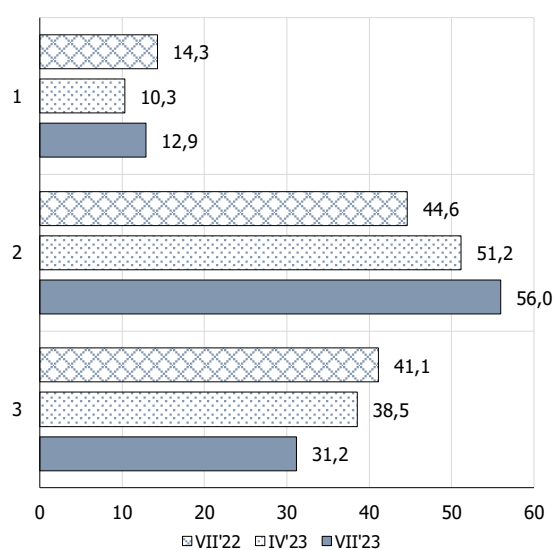

ZAKUPY DÓBR TRWAŁEGO UŻYTKU – DIAGNOZA

Czy sądzą Państwo, że obecnie korzystnie jest kupować dobra trwałego użytku (meble, sprzęt RTV, pralkę, kuchenkę, lodówkę)?

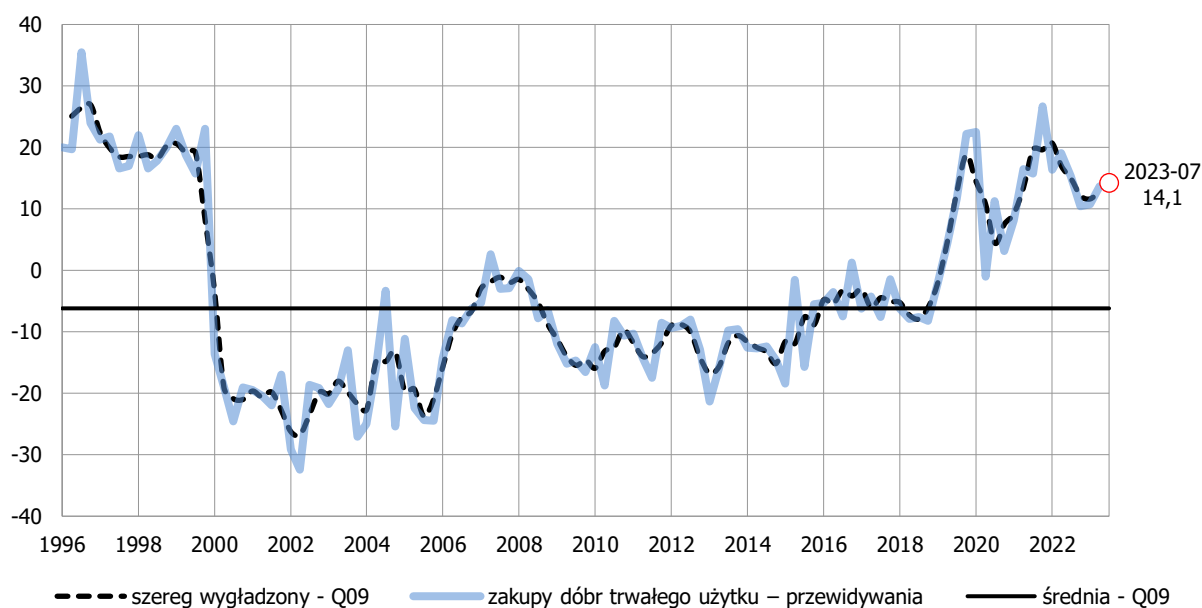

Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	IV'22	VII'22	X'22	I'23	IV'23	VII'23
1. tak, teraz właśnie jest odpowiedni czas	14,2	14,3	11,9	12,9	10,3	12,9
2. obecny czas nie jest na to ani dobry, ani zły	50,2	44,6	43,4	48,9	51,2	56,0
3. nie, nie jest to czas odpowiedni	35,6	41,1	44,7	38,2	38,5	31,2
saldo	-21,4	-26,8	-32,8	-25,4	-28,2	-18,3

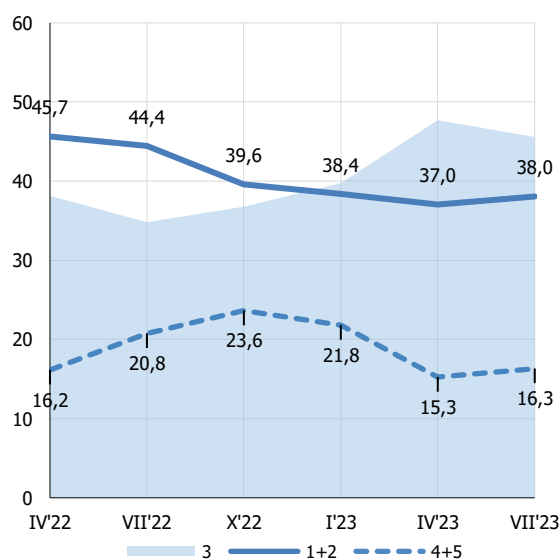
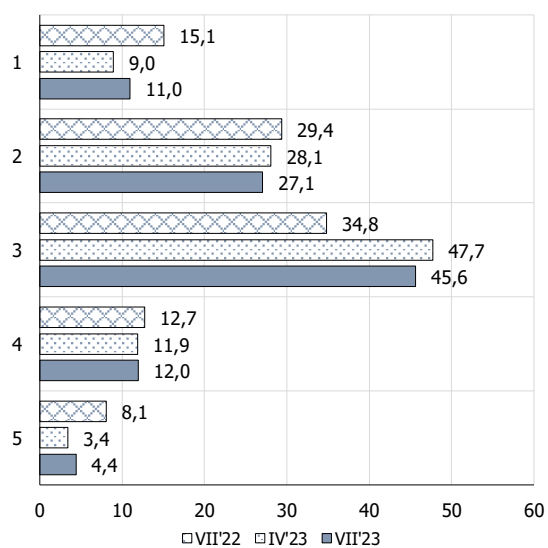

ZAKUPY DÓBR TRWAŁEGO UŻYTKU – PROGNOZA

Czy sądzą Państwo, że Państwa wydatki na zakupy dóbr trwałego użytku w ciągu następnych 12 miesięcy będą w porównaniu z tego typu wydatkami w poprzednich 12 miesiącach ...?

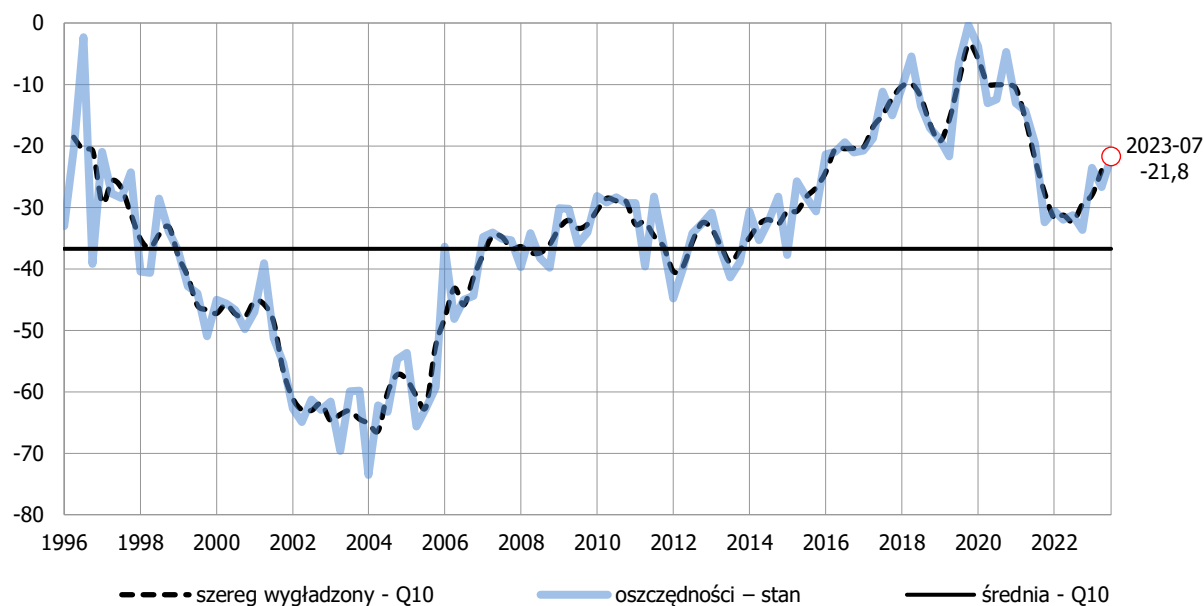

Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	IV'22	VII'22	X'22	I'23	IV'23	VII'23
1. dużo większe	13,0	15,1	12,3	9,4	9,0	11,0
2. nieco większe	32,6	29,4	27,4	29,0	28,1	27,1
3. podobne	38,2	34,8	36,8	39,8	47,7	45,6
4. nieco mniejsze	11,8	12,7	16,2	17,4	11,9	12,0
5. dużo mniejsze	4,3	8,1	7,4	4,4	3,4	4,4
saldo	19,1	15,3	10,4	10,8	13,7	14,1

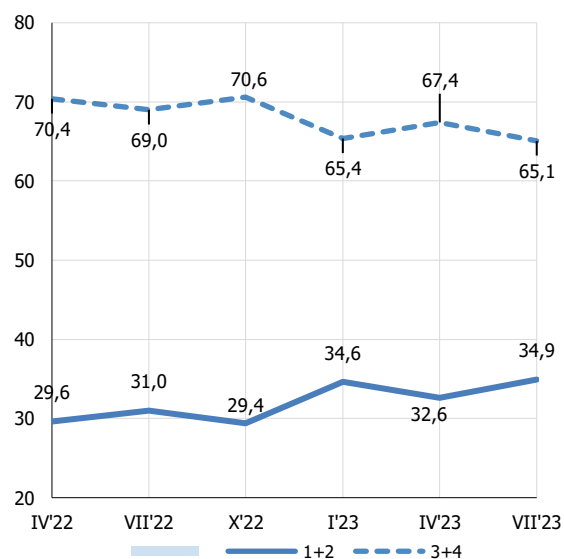
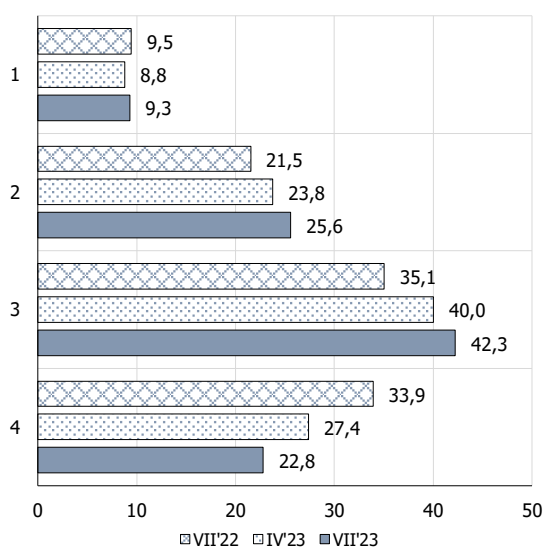

OSZCZĘDNOŚCI – DIAGNOZA

Czy uwzględniając ogólną sytuację ekonomiczną Polski, Państwa zdaniem obecnie jest ...?

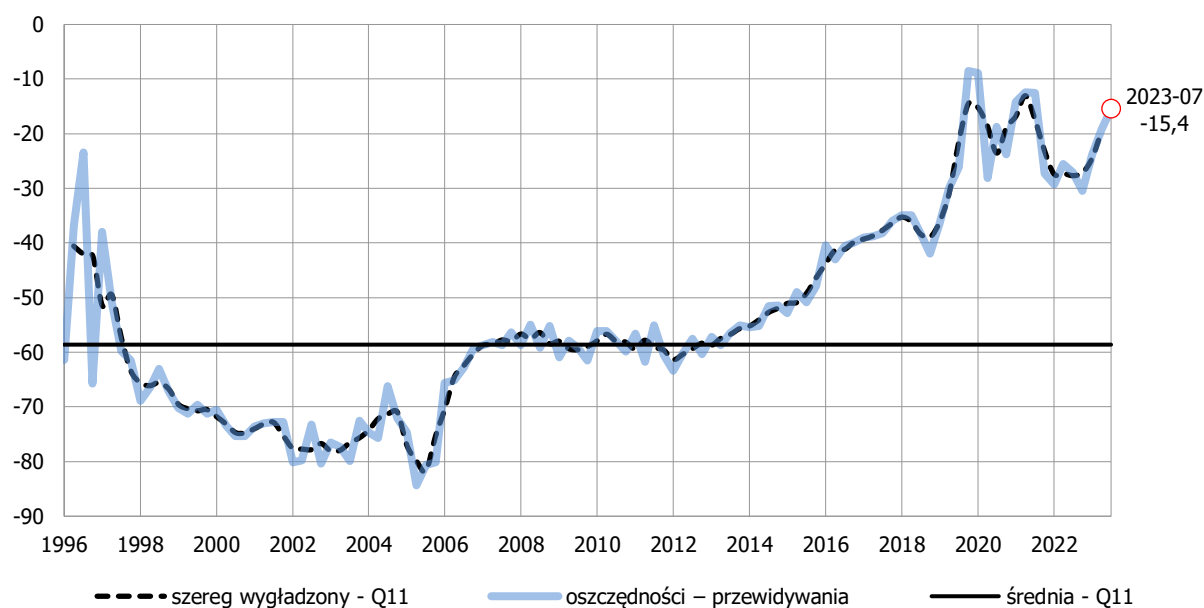

Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	IV'22	VII'22	X'22	I'23	IV'23	VII'23
1. bardzo dobry czas, aby oszczędzać	7,9	9,5	8,6	10,8	8,8	9,3
2. dobry czas, aby oszczędzać	21,7	21,5	20,8	23,8	23,8	25,6
3. raczej niekorzystny czas, aby oszczędzać	39,2	35,1	35,9	38,2	40,0	42,3
4. bardzo niekorzystny czas, aby oszczędzać	31,2	33,9	34,7	27,2	27,4	22,8
saldo	-32,0	-31,2	-33,6	-23,5	-26,7	-21,8

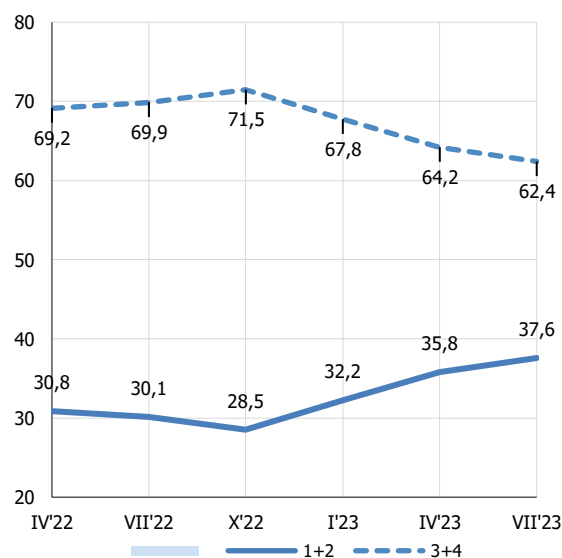
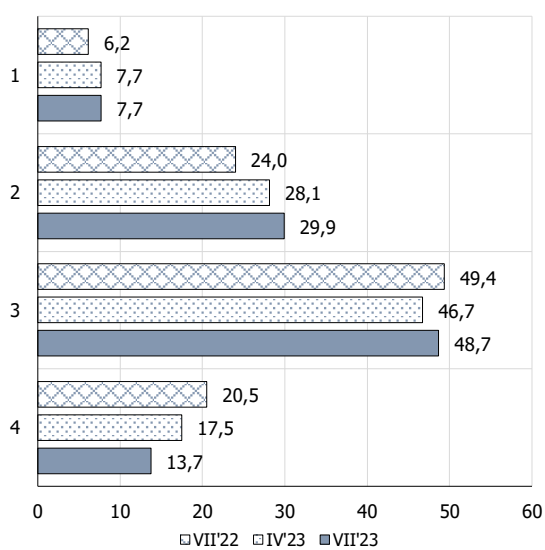

OSZCZĘDNOŚCI – PROGNOZA

Jakie jest prawdopodobieństwo, że w ciągu następnych 12 miesięcy zdołają Państwo zaoszczędzić jakiegokolwiek pieniędzy?

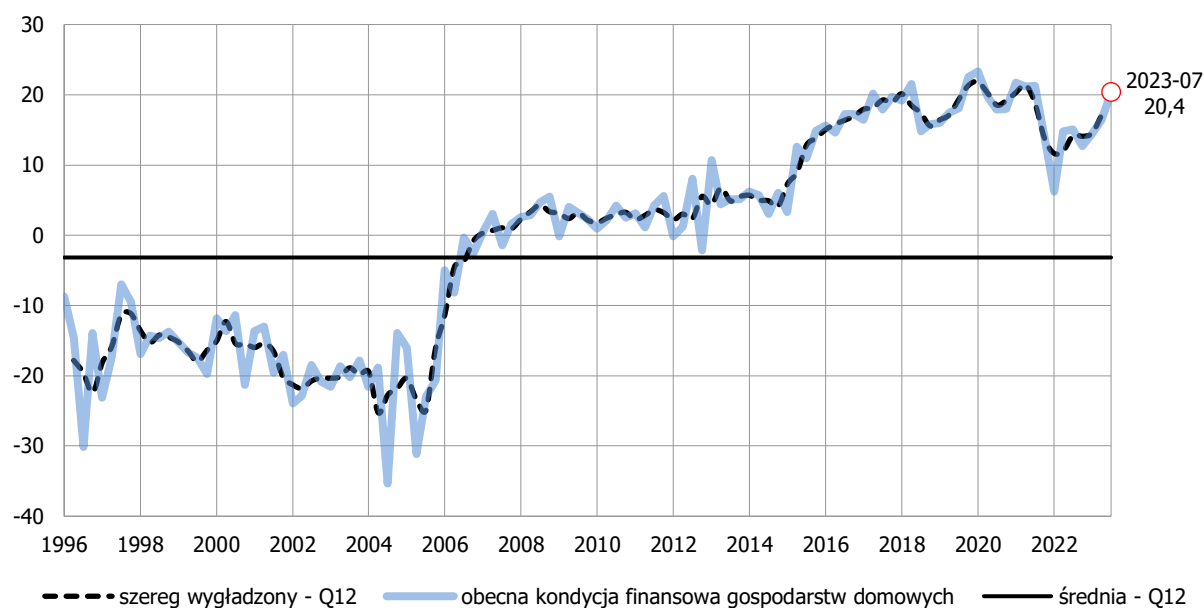

Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	IV'22	VII'22	X'22	I'23	IV'23	VII'23
1. bardzo duże	6,8	6,2	5,1	6,9	7,7	7,7
2. dość duże	24,0	24,0	23,4	25,3	28,1	29,9
3. znikome	49,6	49,4	48,5	48,5	46,7	48,7
4. żadne	19,5	20,5	23,0	19,2	17,5	13,7
saldo	-25,5	-27,1	-30,4	-23,9	-19,1	-15,4

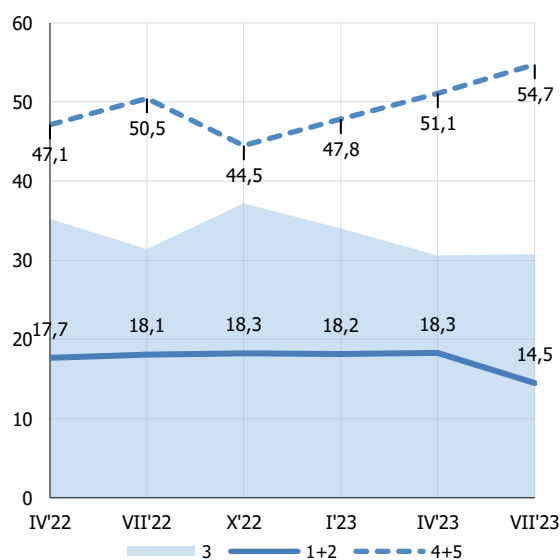
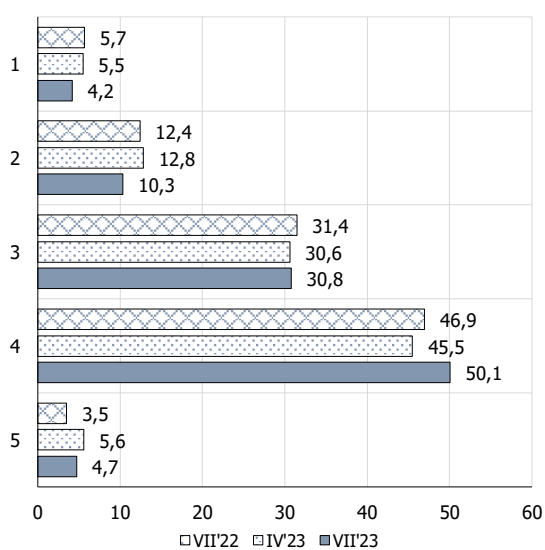

OBECNA KONDYCJA FINANSOWA GOSPODARSTW DOMOWYCH

Która z poniżej wymienionych sytuacji najlepiej opisuje obecną sytuację finansową Państwa gospodarstwa domowego?

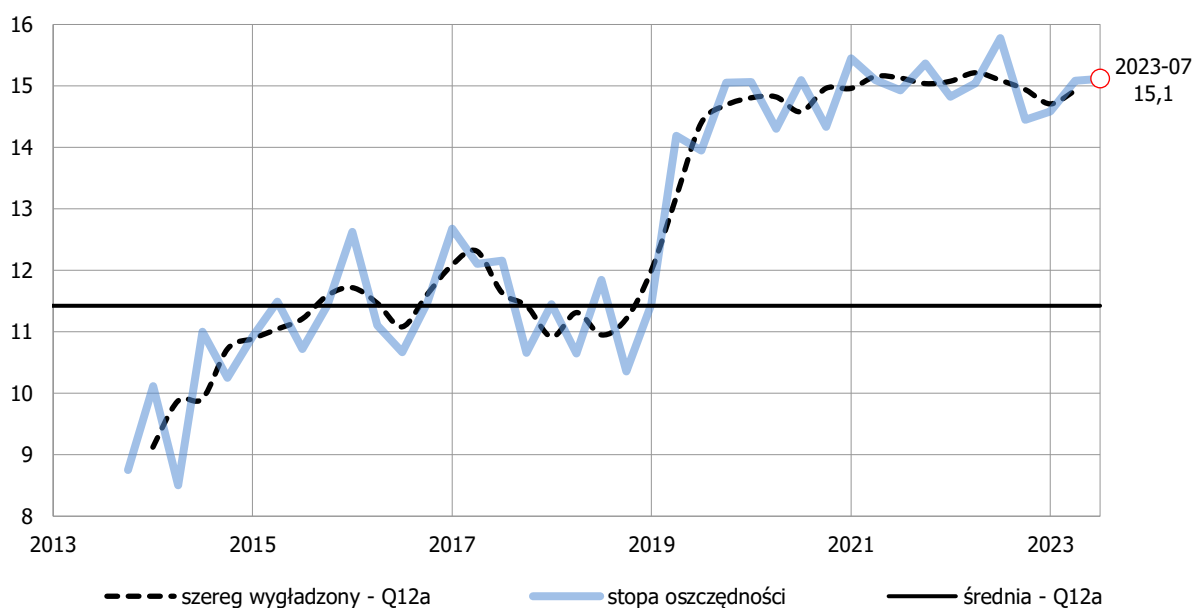

Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	IV'22	VII'22	X'22	I'23	IV'23	VII'23
1. wpadamy w długi	4,7	5,7	5,1	5,6	5,5	4,2
2. przejadamy nasze oszczędności	13,0	12,4	13,2	12,6	12,8	10,3
3. nasz dochód z trudem starcza	35,2	31,4	37,2	34,0	30,6	30,8
4. nieco oszczędzamy	42,4	46,9	40,3	43,0	45,5	50,1
5. dużo oszczędzamy	4,8	3,5	4,2	4,9	5,6	4,7
saldo	14,8	15,1	12,7	14,5	16,4	20,4

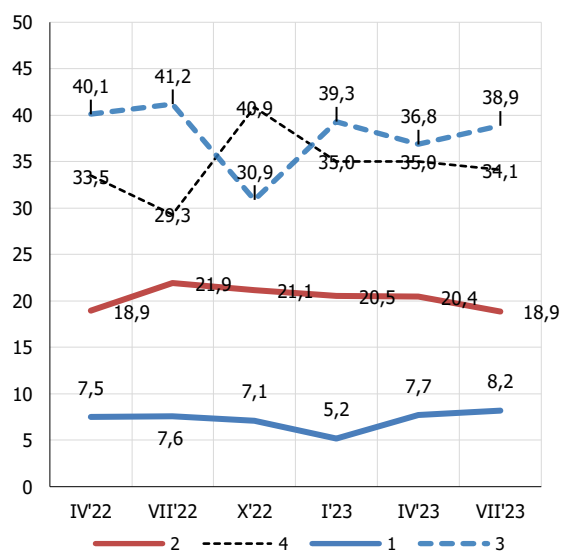
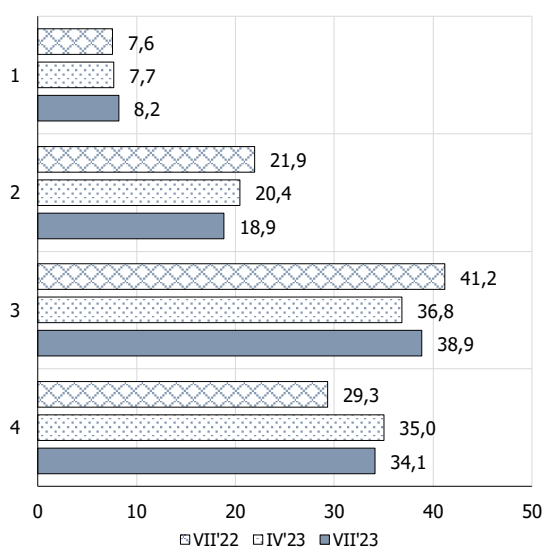

STOPA OSZCZĘDNOŚCI

Jaki procent swoich miesięcznych dochodów przeznaczyli Państwo w tym i poprzednim miesiącu na oszczędności?

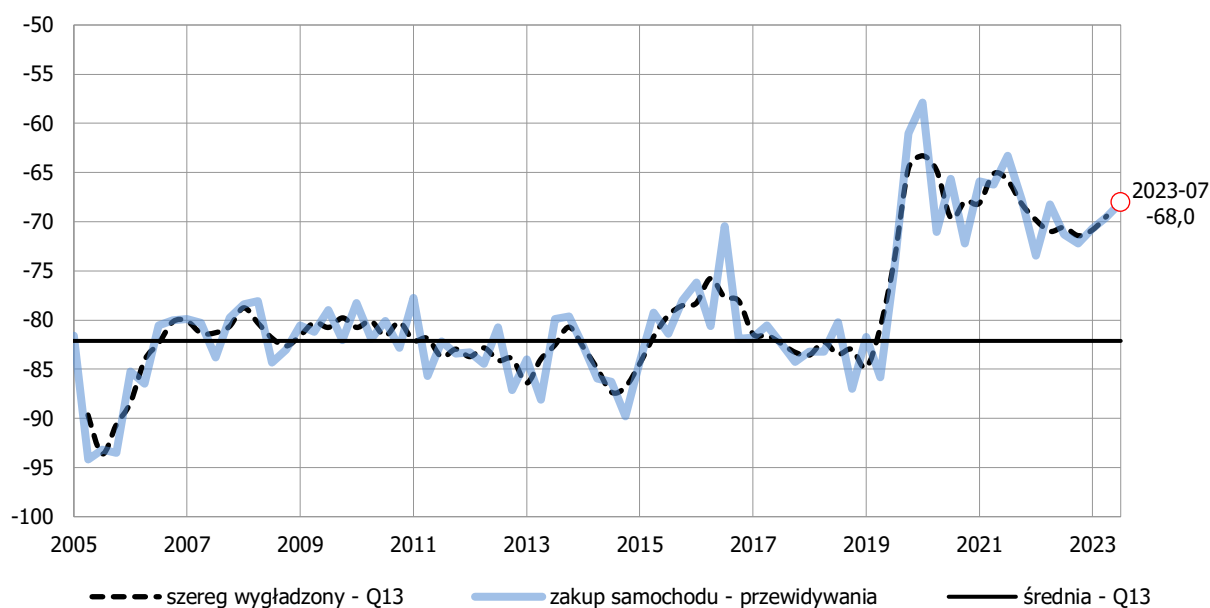

Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	IV'22	VII'22	X'22	I'23	IV'23	VII'23
1. więcej niż 30% dochodów	7,5	7,6	7,1	5,2	7,7	8,2
2. od 20% do 30% dochodów	18,9	21,9	21,1	20,5	20,4	18,9
3. od 10% do 20% dochodów	40,1	41,2	30,9	39,3	36,8	38,9
4. mniej niż 10% dochodów	33,5	29,3	40,9	35,0	35,0	34,1
średnia ważona stopa oszczędności	15,0	15,8	14,5	14,6	15,1	15,1

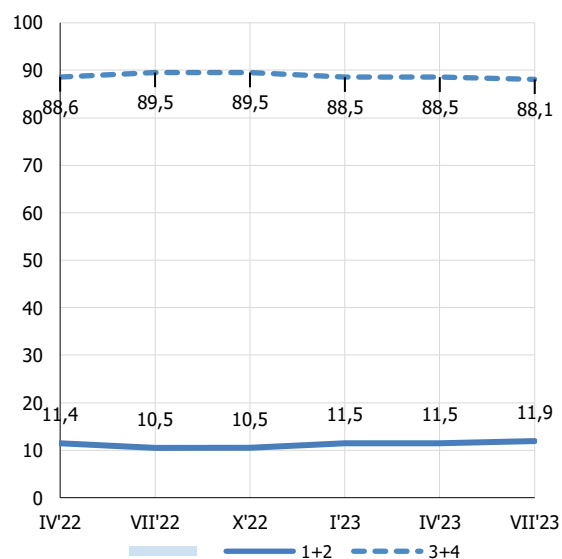
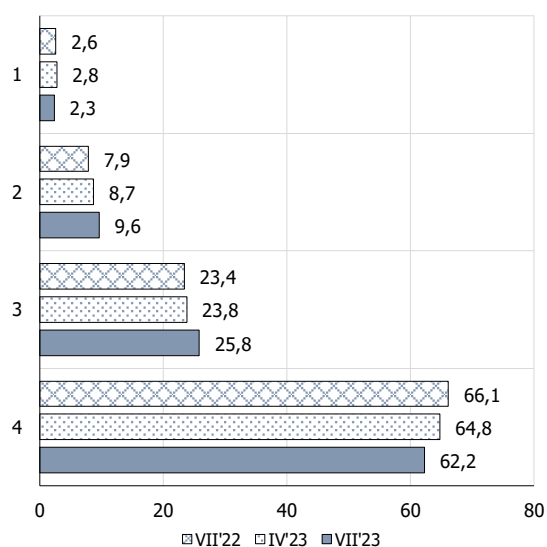

ZAKUP SAMOCHODU – PROGNOZA

Jakie jest prawdopodobieństwo, że w ciągu następnych 12 miesięcy kupią Państwo samochód?

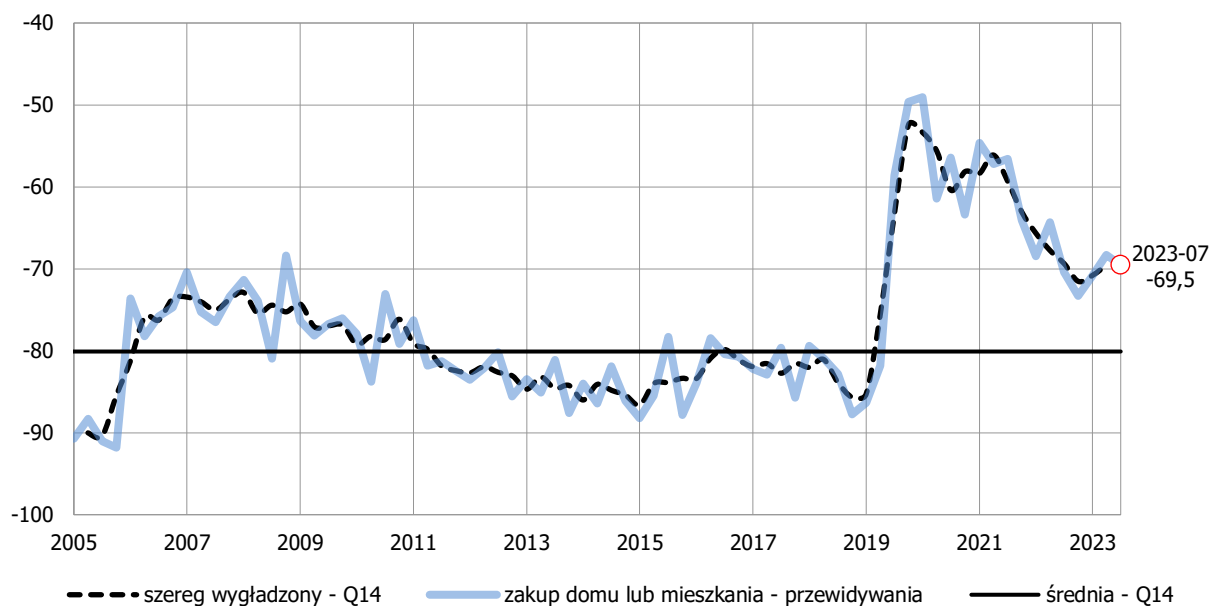

Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	IV'22	VII'22	X'22	I'23	IV'23	VII'23
1. bardzo duże	3,5	2,6	1,8	2,1	2,8	2,3
2. dość duże	7,9	7,9	8,7	9,4	8,7	9,6
3. niewielkie	25,9	23,4	22,2	22,0	23,8	25,8
4. zdecydowanie żadne	62,7	66,1	67,3	66,5	64,8	62,2
saldo	-68,2	-71,3	-72,2	-70,7	-69,5	-68,0

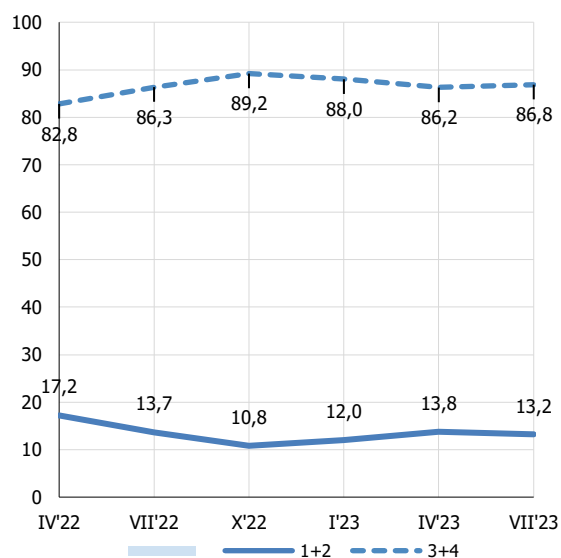
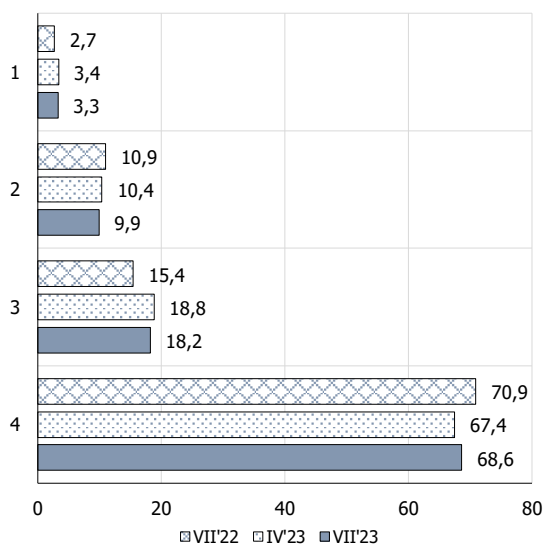

ZAKUP DOMU LUB MIESZKANIA – PROGNOZA

Czy planują Państwo w ciągu następnych 12 miesięcy zakupić lub zbudować dom?

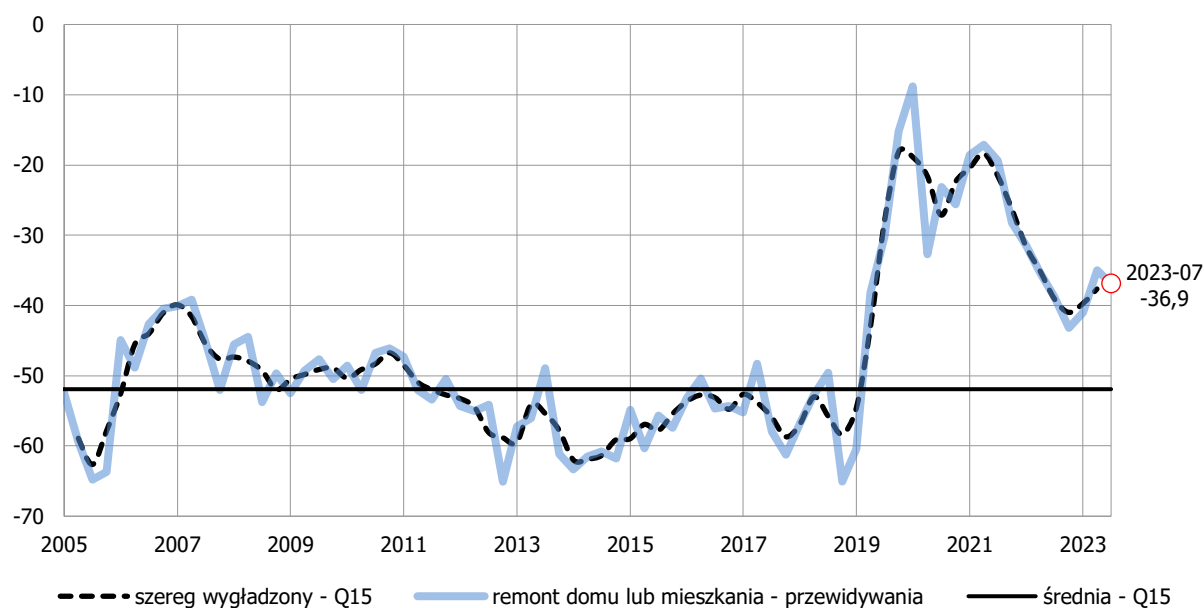

Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	IV'22	VII'22	X'22	I'23	IV'23	VII'23
1. zdecydowanie tak	4,5	2,7	3,1	2,9	3,4	3,3
2. możliwe	12,7	10,9	7,7	9,1	10,4	9,9
3. raczej nie	15,2	15,4	17,9	19,3	18,8	18,2
4. zdecydowanie nie	67,6	70,9	71,3	68,7	67,4	68,6
saldo	-64,4	-70,4	-73,3	-70,8	-68,3	-69,5

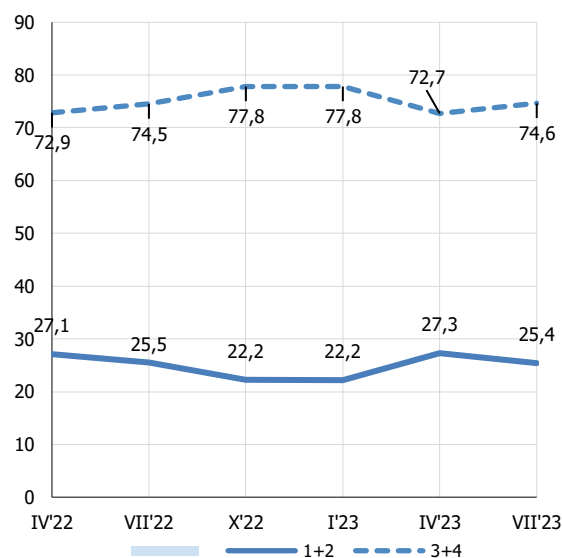
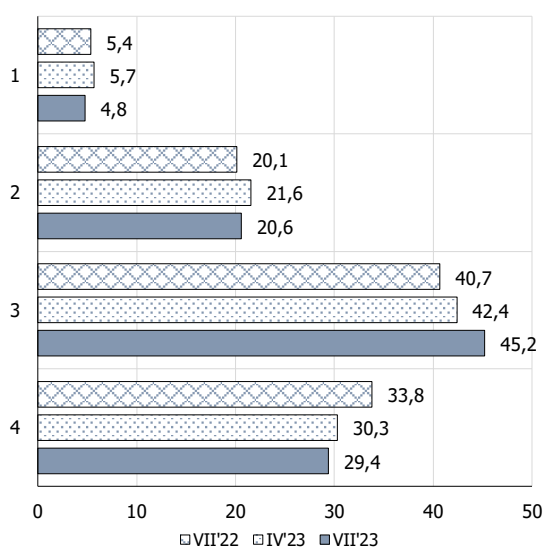

REMONT DOMU LUB MIESZKANIA – PROGNOZA

Jakie jest prawdopodobieństwo, że w ciągu następnych 12 miesięcy poniosą Państwo duże wydatki na podniesienie standardu lub remont zajmowanego domu, mieszkania?

Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	IV'22	VII'22	X'22	I'23	IV'23	VII'23
1. bardzo duże	5,8	5,4	5,5	5,3	5,7	4,8
2. dość duże	21,3	20,1	16,7	16,9	21,6	20,6
3. niewielkie	42,1	40,7	41,6	46,2	42,4	45,2
4. zdecydowanie żadne	30,8	33,8	36,2	31,6	30,3	29,4
saldo	-35,3	-38,7	-43,2	-41,0	-35,0	-36,9

III. STRUKTURA PRÓBY WEDŁUG CECH RESPONDENTÓW

Cechy gospodarstwa domowego		VII'23
Liczba respondentów		1002
Głównym źródłem dochodów gospodarstw domowego jest		
praca najemna na stanowisku robotniczym	1	30,2
praca najemna na stanowisku nierobotniczym	2	31,0
praca w rolnictwie	3	0,9
praca na własny rachunek (wolny zawód, działalność gospodarcza, freelancer)	4	7,6
emerytura lub renta	5	25,1
inne źródła	6	5,1
Dochód gospodarstwa na jedną osobę wynosi		
mniej niż 1000 zł	1	3,1
od 1001 do 1350 zł	2	6,8
od 1351 do 1700 zł	3	12,3
od 1701 do 2250 zł	4	20,4
więcej niż 2250 zł	5	57,5
Gospodarstwo składa się z		
1 osoby	1	11,6
2 osób	2	27,3
3 osób	3	28,9
4 osób	4	22,9
5 osób	5	6,0
6 i więcej osób	6	3,3
Liczba dzieci do lat 18 i pozostających na całkowitym utrzymaniu		
Zero	1	53,4
Jedno	2	26,3
Dwoje	3	16,2
Troje	4	2,6
Czworo i więcej	5	1,5
Gospodarstwo domowe znajduje się w		
wielkim mieście (100 tys. mieszkańców i więcej)	1	43,3
średnim mieście (od 10 do 100 tys. mieszkańców)	2	31,9
małym miasteczku (do 10 tys. mieszkańców)	3	5,4
na wsi	4	19,4
Wykształcenie wypełniającego (ukończone)		
wyższe	1	40,1
średnie	2	46,7
zawodowe	3	10,3
podstawowe	4	2,9
Wiek wypełniającego		
16-29	1	15,6
30-49	2	37,5
50-64	3	22,7
65+	4	24,3

IV. SUMMARY

In the 3rd quarter of 2023, as in the previous two quarters, IRGKGD consumer confidence indicator increased, this time to -17.9 pts, which is 7.0 pts higher than in the previous quarter and as much as 20.4 pts higher than in the same period of the previous year. This is also the highest value of the indicator in two years (in Q3 2021, the IRGKGD was -16.6 points). At the same time, it is part of an ongoing trend of improving household sentiments since the beginning of 2023, especially in comparison with the second half of 2022: in the first three quarters of 2023, the IRGKGD rose by a total of as many as 25.6 points. Moreover, in Q3 2023, as in the previous two periods, the values of all four components of the index improved. Thus, at the moment, households no longer anticipate an economic downturn, and the reversal of the pessimistic trend of 2022 can be considered relatively permanent. The improvement in households' assessments of their financial situation, observed throughout 2023, has been consistently accompanied over this period by an increase in optimism about the country's overall macroeconomic situation. The third quarter of 2023 was the third consecutive quarter in which respondents' pessimism in assessing the prospects of the domestic labor market decreased significantly. Over the period covered by the survey, the value of the balance of responses fell by as much as 10.4 points q-o-q, to 20.8 points, 17.7 points lower than a year earlier, 30.6 points lower than in Q4 2022 and the lowest since Q1 2020 (then: 15.7 points). The third quarter of 2023 was also the third consecutive quarter in which the value of the balance of responses to the question on household inflation expectations fell significantly. At 26.7 points, it was therefore 6.7 points lower than in the previous period and as much as 36.3 points lower than in the corresponding quarter of the previous year. This is also the lowest value of this balance since Q2 2018 (then: 24.8 points) and the second lowest since Q3 2016 (then: 25.1 points). This means that a significant improvement in households' sentiment regarding their inflation expectations in 2023 has become a fact, manifested, among other things, in the current value of the balance of responses being as much as 25.1 points lower than the long-term average.